

Westerdals skylder
3,4 millioner

Nyhet s. 7

– Jeg var
jævlig «yo yo»
hele tiden

Joddski

Min studietid s. 19

TANNLEGEHØYSKOLEN:
Studentene sendte varsel
Ledelsen: – Ikke varsel

Nyhet s. 4-5

UNIVERSITAS

No største studentavis | årgang 72, utgave 31 | www.universitas.no | onsdag 21. november 2018

– Det er provoserende at kvinner tar ordet så sjelden

Kommentar s. 2-3

Rumenske studenter selger

**WEB
CAM
SEX**

Utenriks s. 12-17

redaktør: **Runa Fjellanger**
runa.fjellanger@universitas.no 901 59 831

nyhetsleder: **Henrik Gjaever**
h.s.gjaever@universitas.no 986 70 257

fotosjef: **Odin Drønen**

desksjef: **Kari Eiring**

nettredaktør: **Mathea Reine-Nilsen**

magasinredaktør: **Maria T. Pettrém**

MENINGER

Tannløse tilstander

For to uker siden kunne du lese i Universitas om det studenter mener er svært kritikkverdige forhold ved Det odontologiske fakultet på Universitetet i Oslo. De forteller alle samme historie: Baksnakking, trynefaktor og psykisk press er en helt vanlig del av deres hverdag.

Dessverre for Tannlegehøyskolen, som Det odontologiske fakultet populært blir kalt, er dette langt fra noe nytt. I 2009 kunne Dagbladet melde om den samme ukulturen. Leder for Studentparlamentet ved UiO, Heine Skipenes stod da fram og fortalte om et antall rapporter han hadde fått fra studenter på fakultetet. Disse rapportene inneholdt varsler om sjikanering, mobbing og seksuell trakassering.

Tidligere i år omtalte Universitas «Maren» som mente at hun ble utsatt for trakassering av en lærer hun hadde hatt et forhold til. Hun varslet HiOA (nå Oslomet) om saken oktober 2017, men saken ble ikke journalført. Det tok til sammen seks måneder før saken ble lagt inn i journalene og «Maren» fikk innsyn i sitt eget varsel.

Som følge av innsynsbegjæringen gikk både Knut Patrick Hanevik, dekan ved fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier, og rektor Curt Rice ut og sa at «de hadde hatt en gjennomgang av rutiner for varsling, og at de følger retningslinjene».

Det samme svaret fikk Universitas fra Tannlegehøyskolen. I en melding skrev kommunikasjonsdirektør ved fakultetet, Astrid Bjørkeng, at «vi har gode rutiner for varsling» og «vi har en prosedyre for å håndtere anonyme varsler».

Det er bekymringsverdig når man ser så lite vilje til å få bukt med problemene hos institusjonene, og det virker som om varsler ikke blir tatt seriøst. Det er i alle fall ingen som ville klandret studentene om de følte at de ikke ble hørt. Er det ikke klart og tydelig at det finnes en utbredt ukultur ved Tannlegehøyskolen når to nærmest identiske saker finner veien til overflaten med ni års mellomrom? Og enda viktigere: Hvorfor later det til at det ikke blir gjort noe med?

Flere av studentene som har stått frem forteller dessuten om en fryktkultur der instruktører og lærere driver med åpenlys maktmisbruk. «Oppfører» ikke studentene seg, er de redde det vil få konsekvenser for fremtidig jobb og praksis. I en slik hverdag blir det nærmest umulig for noen å stå frem, og det reduserer studentene til passasjerer som blir kastet av hvis de begynner å bråke.

En «vi kjenner oss ikke igjen i dette»-holdning er ikke godt nok fra store institusjoner med mye makt. Studentene skal føle seg trygge mens de følger drømmene sine. Til tross for «rutiner» og «prosedyrer» er det klart at en endring må til. Den kan ikke komme fort nok.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Simen Eriksen**
simen.eriksen@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Kvinner kan ikke klage over skjev kjønnsfordeling i lederstillinger når vi ikke engang tør å ta ordet i forelesning.

Tause Birgitte på forelesning

Kommentar

Thea Rosef
journalist i Universitas

Jeg smiler for meg selv i forelesningssalen fordi jeg vet alle svarene på spørsmålene foreleseren stiller. Kan dem til og med bedre enn han idioten som svarer. Men ikke faen om noen skal få vite det. Sikkert lurt å ikke rekke opp hånda for å supplere, så forelesningen får fortsette. I tillegg er jeg litt usikker på hvordan man uttaler Émile Durkheim korrekt. Jeg humrer fornøyd i skjegget idet foreleseren uttaler det slik jeg trodde, og klapper meg selv på skulderen – bra, Thea, ti hemmelige poeng til deg.

«Selvtillit kommer innenfra, ikke fra Harald Eia»

I Universitas i begynnelsen av november kunne du lese om studier som viser at menn dominerer i forelesningssalen. Forskere fra Cambridge University fant ut at kvinner mye oftere enn menn ikke stilte spørsmål høyt, selv om de lurte på noe, grunnet dårlig selvtillit. I Norge fant Lise Rakner, professor i sammenliknende politikk ved Universitet i Bergen (UiB), ut at kun tretten prosent av interaksjonene i timen kom fra kvinnelige studenter. Dette er uholdbart i 2018, og en endring

må til. Men tro ikke at noe vil endres hvis du bare sitter der og ruger på kunnskapen din.

Det er provoserende at kvinner tar ordet så sjeldent. Vi stormer forbi menn på skolebenken, resultatmessig og i antall, men i forelesningssalen forblir vi tause. Tanken om at man lærer best i forelesning uavbrutt av spørsmål er godt innprentet, mener professor Rakner. Men hvorfor er dette et syn det virker som om stort sett kvinner deler? Det er klart det til tider kan være irriterende og oppstykkende med spørsmål og kommentarer

fra salen, og altfor ofte handler dette mer om selvskryt enn å stille spørsmål som kan være til hjelp for alle. Men det betyr ikke at du som kvinne må «ta en for laget» og droppe å rekke opp hånda, fordi dyrebare tid allerede har rent ut. Har du ambisjoner om en lederstilling i fremtiden, forventes det at du har noe å

bidra med. Ta det første steget her. Øv deg på å ta ordet, uansett hvor dumt du tror det er.

Hadde det enda vært sånn at kvinner fikk vist seg skikkelig frem på jobbintervju. At vi hadde spart på kruttet til den dagen det virkelig gjaldt, og ikke hatt interesse av å delta muntlig under utdanningen fordi vi ruget på hemmelig, overlegen intelligens. Men også i intervjusituasjon holder kvinner tilbake. Det amerikanske tidsskriftet *The Atlantic* omtalte i 2016 «The confidence gap», gapet

Arkivaren

Historiske skråblikk av
Jantra «the skråblikk» Høllum

Universitas presenterer: Seksualundervisning

«Kvinner og prevensjon – nå igjen? Kvinnen kan nå i stor grad bestemme sjøl om hun vil ha barn eller ikke. Likevel bråker kvinnene,» skriver Universitas. I nyhetsreportasjonen presenteres ulike innfallsvinkler til problemet «prevensjon». «Astrologisk prevensjon? Når vinkelen mellom sol og måne er den samme som ved fødselen, opplever kvinnen sin andre månedlige fruktbarhetsperiode. Monika Næss studerer psykologi og naturmedisin og er sannsynligvis blant de få i Norge som benytter metoden.» Medisinernes Seksualopplysning raser: «Unge jenter er særlig utsatt for krysspress: På den ene siden skal jenta være kåt og villig. Det er også hennes ansvar å sørge for å ikke bli gravid, for gutta spiser ikke karr'amell med papp'iret på. På den annen side blir ungjenta raskt stemplet som hore, dersom hun virkelig sikrer seg på forhånd, for da har hun jo innrømmet at hun er innstilt på sex!» Ekke lett å være kvinne.

Universitas nr. 7, 1980.

Mot rasisme?

«Under utstillingen av 21 levende mennesker fikk publikum anledning til å se ekte innvandrere og ekte mennesker.» Utstillingen inngår i en hovedfagsoppgave ved Institutt for medier og kommunikasjon og hvordan medier forholder seg til det flerkulturelle samfunnet. «Dette er første gang mennesker er utstilt på denne måten siden den store Kongo-utstillingen i Frognerparken i 1914. Dette var i anledning Norges 100-årsjubileum og en hel stamme med kongonegere ble utstilt.» «Dette arrangementet ble gjort i samarbeid med Ungdom mot rasisme 95 og i anledning FN's internasjonale dag mot rasisme.» Jaha?

Universitas nr. 11, 1996

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND.

mellom kvinners og menns tro på seg selv. Artikkelen viser til forskning om at kvinner er mindre selvsikre enn menn, og at dette er problematisk i et arbeidsliv som verdsetter selvtillit like høyt som kompetanse. Det er mildt sagt synd om lav selvtillit skal gjøre at en overkvalifisert kvinne snakker seg ned og ut av jobben, mens en underkvalifisert mann snakker seg opp og inn. Vi vil da ha den som er best kvalifisert til jobben? Beskjedenhet kan være kledelig, men det får da være grenser.

Historien har vist oss at det ikke bare er lett å være kvinne. Samfunnet preger vårt syn på oss selv, og denne selvtilliten har tydeligvis blitt så mørbanka at vondtene fortsatt henger igjen. Harald Eia pekte i 2015 på noe han

mente kunne være ubehagelig, men viktig å sette fokus på – nemlig at det menn sier og gjør interesserer menn mest. Han vil heller ha ros og anerkjennelse fra Otto Jespersen, enn Linn Skåber. Med slike holdninger i samfunnet er det vanskelig for kvinner å komme seg opp og frem, men skal man fortsette å la menn ha definisjonsmakten i 2018? At menn ansetter menn, og gutteklubber i ekkokamre får stå nedstøvet og urørt i tiår, er problematikk vi må ta tak i. Men gjør nå i hvert fall din del av jobben, og pass på at du stiller så sterkt du kan. Så kan vi protestere sammen på Eidsvolls plass etterpå.

Kvinner har gjennom hele historien kjempet for like-

stilling, og du er her i dag, i forelesningssalen i Norge – du er jo på oppløpssiden! Du befinner deg nærmest i sjarmøretappen. Kvinner har kjempet lenge for å gi deg en stemme, så bruk den. Ja, det finnes kjønnsdiskriminering der ute, og mange ting påvirker selvtilliten til kvinner. Vi kan skyldte så mye vi vil på ytre omstendigheter, men vi må først vende blikket innover. Selvtillit kommer innenfra, ikke fra Harald Eia. Lederstillinger går til de som er trygge på kvalitetene sine, og stoler på den kunnskapen de innehar. Ikke til flinke piker som drop- per å si sin mening fordi er litt usikre på hvordan Émile Durkheim uttales.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av **Odin Drønen**

Krig?: En samlet front fra alle studentpolitikkens fløyer samlet seg tirsdag 19.nov for å rasle sablene i kor.

UNIVERSITAS

Tips oss

tips@
universitas.no

Følg oss

På papir hver onsdag,
på nett hele tiden:

www.universitas.no
facebook.com/UniversitasOslo
twitter: **@universitas_no**
instagram: **universitas_offisiell**

For oppdaterte studentnyheter.

På desken: Solveig Bua
Løken, Anna Torst Saatvedt,
Aleksander Naug, Kari Eiring

nyhetsleder: **Henrik Giæver**
h.s.giaever@universitas.no 986 70 257

NYHET

Uheldige studenter

STATSBUDSJETTET 2019: Da Høyre, Frp, Venstre og KrF presenterte skissen til nytt statsbudsjett tirsdag 20. november, var det til stor skuffelse for studentbevegelsen. Norsk studentorganisasjon (NSO) er blant dem som har manet til kamp mot forslaget om at kun 25 prosent av studielånet skal bli om-

gjort til stipend – med mindre du fullfører en grad.

– Herregud, vi er ekstremt skuffet. Nå har regjeringen og KrF valgt å overse alle fornuftige innspill fra studenter og institusjoner, sier NSO-leder Håkon Randgaard Mikalsen til Universitas.

ARKIFOTO: ØYVIND ALKJØRSTAD

VARSLERNE PÅ TANNLEGEHØYSKOLEN

TANNLEGESTUDENTER SENDTE BREV OM TRAKASSERING, RASISME OG MOBBING

Instituttleder: – Ikke

Varslet: Et brev ble sendt våren 2018 til en av lektorene ved Tannlegehøyskolen. Personen på bildet er «Ida» fra kullet som sendte brevet. Sitatene tilhører den praktiserende tannlegen Universitas har pratet med og ikke «Ida».

Tannlegehøyskolen

tekst Jantra Hollum og Henrik Giæver
foto Henrik Follesø Egeland

Våren 2018 satt en gruppe tannlegestudenter seg ned for å skrive et brev til de ansatte om ubehagelige episoder på Det odontologiske fakultet, også kjent som Tannlegehøyskolen. Universitas har ikke fått tilgang på brevet, men flere studenter fra kullet bekrefter at brevet eksisterer, at det ble sendt og at de har bidratt

til innholdet. Brevet studentene skrev, fant verken veien til ledelsen eller ble journalført.

– Kullet mitt leverte inn et tre sider langt brev hvor alle fikk fortalt om ubehagelige opplevelser om trakassering, rasisme og mobbing på fakultetet. Det ble levert til – og laget på – forespørsel fra ledelsen, sier «Ida», som tilhører kullet. Hun er en av flere studenter som reagerte etter at Universitas i starten av november omtalte et varsel som var sendt til Kunnskapsdepartementet.

– Vi har fellesmøter og individuell evaluering en gang i semesteret, men de man ønsker å melde fra om er ofte til stede. Det gjør det vanskelig for studenter å stå frem.

Innfører ny forelesning

Jan Eirik Ellingsen, instituttleder for klinisk odontologi, forteller at et av tiltakene som er iverksatt etter Universitas' dekning er gjeninnføringen av en forelesning for sjette semesters studenter: «Introduksjon til klinisk

hverdag».

– Det vil forberede studentene på hva som venter dem i klinikkundervisningen. Dette tiltaket er et tillegg til møter og seminarer for klinikkpersonale og lærere, sier Ellingsen.

Universitas har vært i kontakt med en rekke nåværende og tidligere studenter ved Tannlegehøyskolen. En av dem er en praktiserende tannlege, som tok utdannelsen ved Universitetet i Oslo. Tannlegen har ikke tro på tiltakene til ledelsen.

– Nei, det vil ikke hjelpe å forberede studentene når det ikke er de som er problemet. Skal de forberede studentene på en hverdag med trakassering, diskriminering og mobbing? Det er instruktørene som bør bli bedre forberedt når det gjelder pedagogisk tilnærming.

– Tok det opp med ansatte

– Jeg hadde aldri valgt det samme studiet igjen. Så mange beskriver studiene som den beste tiden av livet, men ingen tannleger jeg

Anklager NTNU-veileder for trakassering

TRAKASSERING: En mannlig kinesisk student i midten av 20-årene har varslet NTNU om at han ble utsatt for trakassering og diskriminering mens han studerte ved universitetet, skriver Universitetsavisa. Det skal ha vært studentens veileder som utførte trakasseringen og dis-

krimineringen. «Gjennomgående er at veileder snakker nedsettende om kinesere som han beskriver som uintelligente. Veilederen snakket også svært nedsettende om NN sitt arbeid, uten å forklare hvorfor arbeidet ikke var bra nok. Ukentlig sendte NN rap-

porter til sin veileder som veilederen verken kommenterte eller «gadd å lese», skriver advokat Morten Grimstad ved Advokatcompagniet DA i et brev til NTNU. Studenten skal ha fått F på eksamen, og mener det var et resultat av diskriminering. I brevet skriver

studenten blant annet at veilederen skal ha spurt om hvorfor kinesere er så små, og om dette er et resultat av at de får for lite mat, hvorfor kinesere alltid besøker andre land som gresshopper, og hvorfor det er så mange kinesere som ønsker å ta en doktograd selv om de ikke er smarte,

ifølge Universitetsavisa. Dekan Olav Bolland ved Fakultet for ingeniørvitenskap forteller at han er kjent med varslet, og at fakultetet nå vil undersøke saken på normalt vis med hjelp fra en ekstern aktør. – Vi tar varslet på alvor, sier Bolland til avisen.

SISME OG MOBBING:

Ikke et varsel

kjenner sier det. Ingen anbefaler å begynne på Det odontologiske fakultet i Oslo. Jeg føler at jeg fikk en solid utdanning, men veien var veldig tøff, sier tannlegen.

Tannlegen er også blant de som har tatt kontakt med Universitas etter de siste ukenes saker. I starten av november skrev Astrid Bjørkeng, kommunikasjonsrådgiver ved Tannlegehøyskolen, følgende til Universitas:

«Det er overraskende at forholdene verken er varslet om til fakultetet eller kommunisert i regelmessige møter mellom instituttleder og studentrepresentanter, når de møtes en time hver måned og snakker om studentenes studier og hverdag».

Dette reagerer tannlegen på. – Det er ikke riktig at fakultetet ikke har visst om disse problemene. Vi tok det opp med ansatte flere ganger, selv om vi aldri skrev noen formell skriftlig klage. Tannlegehøyskolen har slitt med en ukultur i mange år.

Flere av studentene Universitas har vært i kontakt med vektlegger at disse påstandene kun gjelder noen instruktører.

– Ikke et varsel

Jan Eirik Ellingsen forteller at kommunikasjonsrådgiveren refererte til bekymringmeldingen som ble sendt til Kunnskapsdepartementet denne høsten, når det ble hevdet at forholdene ikke hadde blitt varslet om til fakultetet.

– Vi har ikke mottatt noe brev fra studentene våren 2018. En av lektorene våre har god kommunikasjon med studentene og han ba en av studentene samle inn klinikkepisoder de synes var ubehagelige, etter at han hadde hørt studentene snakke om dette. Dette arket ble dermed gitt til ham, ble tatt hånd om og forsøkt ryddet opp i.

– Studentene vi har pratet med ønsket at dette brevet skulle nå den rette instansen, men det stanset opp hos lektoren. Hva tenker du om det?

– Dette har vært kommunika-

sjon mellom lektoren og de studentene det gjelder – og er en del av den daglige tette kommunikasjonen med studentene og ikke et varsel. Innholdet ble formidlet til meg og det er tatt hånd om. Jeg hadde et møte med studentrepresentantene til de aktuelle kullene vedrørende dette.

Gnisninger på klinikken

Problemene studentene forteller om har i hovedsak foregått i klinikken på Tannlegehøyskolen. Ellingsen vektlegger at klinisk undervisning er en situasjon hvor instruktør, student og pasient er tett på hverandre og at det fort kan bli stressende.

– I en slik undervisningssituasjon vil det kunne oppstå situasjoner som kan oppfattes som gnisninger.

– Hva mener du med gnisninger?
– Når instruktører og studenter jobber så tett som de gjør her er det sjanse for at man sier noe som uheldig. Det vi gjør er å tilrettelegge forholdene slik at sjansen for slike gnisninger er så liten som mulig, men vi kan aldri garantere at det aldri vil skje. Vi kjører nå en prosess hvor vi prater med instruktørene om dette, sier Ellingsen.

Innkalt til møte

I etterkant av Universitas' første artikkel holdt ledelsen et møte med studentrepresentantene, noe de til vanlig har en gang i måneden.

– Jeg vil si det er høyt under taket på disse møtene, men de siste ukene har det kommer frem nye påstander anonymt. Kom-

munikasjonen har dermed åpenbart ikke vært god nok. Sånn skal det ikke være, og fokuset vårt er å endre kommunikasjonsformen, sier instituttleder Ellingsen.

– Har fakultetet vært klar over problemer som utskjelling, mobbing og rasistiske holdninger som studentene beskriver?

– Vi har en kontinuerlig kommunikasjon med studentene, og om en student refererer til hendelser i samtale, så ser vi ikke på det som et varsel. Noe av informasjonen i varselet til Kunnskapsdepartementet har vi hørt om tidligere gjennom studenter. Det gjelder mest det som går på at man snakker om studenter, mens det er andre til stede – og det har vi prøvd å ta tak i.

– Hva tenker du om at studenter mener at det er vanskelig å si ifra om

ubehagelige episoder de opplever på fakultetet?

– Det er noe av det tristeste jeg leste i artikkelen. Det er åpenbart at studentene er bekymret for at det skal få negativ tilbakevirkning hvis de sier ifra, enten karakter- eller jobbmessig. Jeg har sagt ifra klart og tydelig til studentene at det ikke er tilfelle.

universitas@universitas.no

Tips oss!

- Har du tips til denne saken? Ta kontakt med journalisten.
- Epost: jantrahollum@gmail.com
- Telefon eller den krypterte meldingsappen Signal: 407 52 780

Dårlig opplevelse: – Jeg synes det er dårlig at jeg ikke fikk benyttet meg av en av SiO sine tjenester, når det er obligatorisk for oss å betale avgiften, sier Alexandra Kjernsbekk Oliveira.

Betalte semesteravgift, men fikk ikke bruke SiOs fastlegetilbud

Studentene ved Fagskolen Kristiania skulle dette semesteret få komme inn i varmen hos SiO, men for Alexandra Kjernsbekk Oliveira ble møtet lunkent.

SiO

tekst Andrea Kunz
foto Gina Grieg Riisnæs

Fagskolen Kristiania har tidligere vært en del av Høyskolen Kristiania, men fra første september i år ble den et eget AS, og er derfor nå en egen skole. Som følge av overgangen har fagskolen blitt tilknyt-

tet Studentsamskipnaden i Oslo (SiO). Fra første september skulle alle skolens studenter ha tilgang på SiOs tjenester, men dette løftet ble ikke innfridd til det fulle.

– Ikke informert

Alexandra Kjernsbekk Oliveira går årsstudium i prosjektledelse på Fagskolen Kristiania. Da hun i midten av september ble syk og hadde behov for å komme seg til lege, forsøkte hun å benytte seg av SiOs eget fastlegetilbud.

– Da jeg ringte legekantoret, fikk jeg beskjed om at tilbudet kun var for de som var med i SiO, noe jeg understreket at fagskolen hadde vært fra første september. Dette hadde resepsjonisten ikke fått noen informasjon om. Jeg måtte derfor finne fastlege et annet sted.

Uklare svar

Oliveira kontaktet skolen for å få svar på hvorfor hun måtte betale en avgift til SiO når hun hadde

fått avslag på å bruke fastlegetjenesten deres.

Som svar fikk hun høre at SiO-avgiften er obligatorisk for å sikre at alle studentene får benyttet velferdsgoder.

– Dette var jo det jeg ikke fikk, påpeker Oliveira.

Hun snakket også med skolens rådgiver, men fikk bare beskjed om at hun måtte kontakte skolen dersom noe lignende skulle skje igjen.

– Det er utrolig vagt fra deres side. De kunne vært mer opplysende, både til oss studenter, og også til de som skal gi tilbudet. Det at jeg fikk avslag, får meg til å lure på hvor mange andre studenter på fagskolen som ikke har fått benyttet seg av SiO sine tjenester.

SiO legger seg flate

Når Universitas tar kontakt med samskipnaden er de imidlertid raskt ute med å unnskyldte. I en epost til Universitas sier direk-

tør for SiO helse og rådgivning, Trond Morten Nejad-Trondsen, at alle studenter med norsk fødselsnummer og betalt semesteravgift kan søke fastlege hos SiO, og at fastlegebyttet gjøres av studenten selv på helsenorge.no. At Oliveira fikk beskjed om at hun ikke kunne benytte seg av fastlegetilbudet, forklarer han derfor som en uheldig feil fra deres side.

– Her vil vi bare beklage til studenten det gjelder, for her har hun fått feil svar i vår resepsjon, og slik skal det ikke være. Det kan se ut som feilen i dette tilfellet skyldes en intern informasjonssvikt hos oss.

Nejad-Trondsen understreker videre at dette er eneste gang han har fått høre at en student ved en skole tilknyttet SiO ikke har fått benyttet seg av deres helsetilbud, men at de likevel jobber for å forhindre at noe lignende skal skje igjen.

– Vi er ikke kjent med andre tilfeller. Vi har uansett gått gjennom de interne informasjonsrutinene for å sikre at alle ledd er godt informert.

Positiv til SiO

Rektor ved Fagskolen Kristiania, Annelise Kjøning, mener fagskolens tilknytning til SiO er en positiv endring av rettighetene til de 500 fagskolestudentene som holder til i Oslo, men at det er viktig at alle instanser kjenner til Fagskolen Kristiania som ny avtalepartner.

– Det er selvsagt slik at alle studenter skal ha tilgang til de tjenester de har rett på. I denne spesielle saken har det vært en svikt i kommunikasjonen om den nye avtalen, noe SiO beklager veldig, både ovenfor oss og studenten det gjelder.

WESTERDALS SKYLDER 3,4 MILLIONER KRONER

Høyskolen Kristiania
må ta regningen

Westerdals Oslo ACT har hatt for høye leieinntekter, mener Kunnskapsdepartementet. Den har statlige tilskudd og studentenes skolepenger stått for.

Pengekrav

tekst Selma Joner, Henrik Giæver og Pernille Solheim

I september 2011 står drømmefabrikken klar. Nå har det nye praktbygget med adresse Vulkan 19 i syv år huset unge lovende manusforfattere, skuespillere, regissører og andre kreative, men leieprisrapporten viser seg å ha vært i overkant stiv. Kunnskapsdepartementet mener nemlig at Westerdals Oslo ACTs (WOACT) tidligere eiere har tjent gode penger på å overprise leien av skolebygget på Vulkan. Dette kommer frem av en tilsynsrapport Universitas har fått innsyn i, datert 10. oktober.

– Etter departementets oppfatning har WOACT inngått flere avtaler som har beriket tidligere eiere i Anthon B. Nilsen-konsernet og følgelig ikke kommet studentene til gode, slik det er krav til etter universitets- og høyskoleloven, sier avdelingsdirektør i Kunnskapsdepartementet, Lars Vassbotten, til Universitas.

Universitets- og høyskolelovens grunnprinsipp er enkelt: Alt staten og studentene betaler inn til en institusjon, skal komme studentene til gode. Skjer ikke dette, kan Kunnskapsdepartementet kreve å få tilbakebetalt statlig tilskudd. I § 7–1 andre ledd står det at høyskoler ikke kan «gi økonomisk utbytte eller på annen måte overføre overskudd til eier eller dere nærstående». Det er det Kunnskapsdepartementet mener at WOACTs tidligere eiere har gjort.

– Departementet ser alvorlig på dette. Det har ikke tidligere vært fremmet tilsvarende krav mot private høyskoler, fortsetter Vassbotten.

Drømmefabrikkens fall

Dette er langt ifra første gang Anthon B. Nilsen-konsernet (ABN AS) har vært i medienes søkelys. I 2015 avslørte Dagens Næringsliv en rekke økonomiske mislighold ved WOACT, eid og drevet av ABN AS.

Husleieavtalen for Vulkan 19,

populært omtalt som Vulkanbygget, ble inngått mellom de to ABN-selskapene Westerdals School of Communication AS og B1 Kontor og undervisning AS, 2. februar 2010. Avtalen som ble inngått kan ikke sies opp, og strekker seg over 15 år fra den ble undertegnet. Dette vil si at avtalen sammenlagt binder opp statlig tilskudd og skolepenger fra studenter for over hundre millioner kroner.

I avtalen ble leieprisen på Vulkanbygget satt til 2809 kroner per kvadratmeter, noe som tilsvarer et årlig beløp på 12,5 millioner kroner. Ifølge Kunnskapsdepartementet er det avtalte leienivået mye høyere enn markedsprisen i området, altså overstiger leienivået markedspris med en årlig sum på rundt 1.1 millioner kroner. Dette er leie som blir betalt med studentenes skolepenger, samt statlig tilskudd fra KD – og stikk i strid med universitets- og høyskoleloven: Hvis slike avtaler inngås mellom selskaper i samme konsern, må det skje på markedsmessige vilkår.

– Svært fornøyd

I september 2016 bestemte Kunnskapsdepartementet seg for å åpne tilsyn med tidligere

Westerdals Oslo ACT (WOACT). I mars 2017 ble WOACT kjøpt opp av Høyskolen Kristiania, og ifølge Vassbotten i Kunnskapsdepartementet har de nye eierne endret mange av de avtalemessige forholdene som tilsynet har kontrollert, sånn at de ikke lenger er aktuelle.

– Departementet opplever at det har vært et godt samarbeid og god medvirkning fra høyskolen i gjennomføring av tilsynet, sier han.

Til tross for at Høyskolen Kristiania har valgt å ikke klage på tilbakebetalingskravet, viser de til at dette ikke kan forstås som at skolen er enig i vedtaket, ifølge Vassbotten.

Markeds- og kommunikasjonsdirektør ved Høyskolen Kristiania, Stein-Oddvar Evensen, sier de var fullt klar over tilsynet da de kjøpte Westerdals Oslo ACT:

– Dette setter et endelig punktum i saken, og både vi og departementet er nå glade for at vi kan legge saken bak oss, og se fremover, sier Evensen og legger til:

– Vi er svært fornøyd oppkjøpet og at Westerdals er en del av Høyskolen Kristiania.

universitas@universitas.no

«Vi er svært fornøyd oppkjøpet og at Westerdals er en del av Høyskolen Kristiania»

Stein-Oddvar Evensen, markeds- og kommunikasjonsdirektør ved Høyskolen Kristiania

Dette er saken

- Høsten 2015 avslørte Dagens Næringsliv en rekke økonomiske mislighold ved den private skolen Westerdals Oslo School of Arts, Communications and Technology AS (WOACT)
- I DN-saken «Slik hentet skolebaronene ut 100 mill. til tross for utbytteforbud» kom det frem at WOACTs forløper (Westerdals School of Communications (WSoC)) hadde gitt myndighetene feilinformasjon som førte til at den private skolen fikk statsstøtte, studielån og stipend de ikke hadde krav på, i perioden 2002 til 2012
- Kunnskapsdepartementet anmeldte Westerdals, og krevde å få tilbakebetalt de 84 millioner kronene de fikk tildelt i statsstøtte de ikke hadde krav på
- Våren 2016 ble Westerdals siktet for grovt bedrageri av Økokrim, men siktelsen ble henlagt i 2017
- Kunnskapsdepartementet mener også at en transaksjon på over 100 millioner kroner fra Westerdals og to andre skoler til Anthon B Nilsen-konsernet var ulovlig, men forholdet ble ikke anmeldt fordi pengene ble tilbakebetalt av konsernet
- DN kunne også avsløre at WSoC krevde inn over dobbelt så mye i skolepenger som det som er lov, i om lag 10 år. 1.300 studenter saksøkte skolen for å få tilbakebetalt pengene
- I 2016 avtale Høyskolen Kristiania å kjøpe Westerdals Oslo ACT fra Anthon B. Nilsen Utdanning AS, men kjøpet ble først gjennomført i mars 2017
- I denne saken kan du lese at enda flere millioner må tilbakebetales. Høyskolen Kristiania må betale hele 3,4 millioner kroner til Kunnskapsdepartementet, på grunn av overpriset leie da Anthon B. Nilsen-konsernet var kongene på Vulkan

Kilde: Dagens Næringsliv og NRK

Sort, gul og dyr: Det er signalbygget på Vulkan som har hatt for høye leiekostnader og som har ført til at Høyskolen Kristiania må betale millionbeløp.

ARKIVFOTO: SJUR STØLEN

Universitas presenterer: Hold kjeft, det er eksamen

Ta med deg kart!

Den forvirrende lesesaltesten

Universitas tester lesesalsmulighetene på storbyuniversitetet Oslomet.

Lesesaltest

tekst August Tekrø
foto Odin Drønen

Midt i Oslo by finner man det sagnomsuste metropolianske universitetet Oslomet. Selv om det er mange forskjellige bygg og resepsjonistene ser rart på oss når vi oppgir premissene og spør etter lesesal, finnes det en hel del plasser man kan sitte og forberede seg til eksamen. Et gjennomgående tema på Oslomet er spørsmålet om det er kantine, lesesal, bibliotek, eller en plass å henge på. Nå har heldigvis Universitas funnet svaret for deg!

Leseplasser på P35 ➔

Som et av de største byggene på Oslomet skulle man tro at det ikke var manko på dedikerte lesesaler. I resepsjonen står de som et spørsmålstegn når vi lur på hvor vi kan lese til eksamen. Vi beveger oss opp noen små trapper og der sitter det student på student og pucker til eksamen. Forholdene er fine, lydnivået er greit, avstanden til kaffe kunne ikke vært mer eksemplarisk, men så viser det seg at vi har kommet til kantina. Vi spør noen som sitter der om de kunne være så vennlige å vise oss veien til lesesalene. De løfter skuldrene og sier «kanskje opp en etasje eller to». Vi prøver å koordinere oss gjennom gult og svart interiør, til vi endelig finner en lesesal. Det er lyst og fint. Interiøret er behagelig og avslappende. Alt er moderne og stilistisk. Det er relativt godt med plass og det finnes flere grupperom man kan booke. Så snur vi oss rundt for å bevege oss til neste bygg og da ser vi det endelig: «stille lesesal». Når vi titter gjennom døra er det helt klart for oss at dette er en lesesal med sine 3 bord og 7 stoler. Her er det stille og et godt miljø for å pugge til siste innspurt – hvis du får plass da.

Karakterkort

Antall plasser	C
Distraksjoner	A
Nærhet til kaffe	D
Fysiske forhold	B
Lett å finne frem til	D

Godt med plass: Du kan lese til eksamen i en åpen kontorlandskapsløsning i bygg P35.

Leseplasser på P32 ➔

Vi har lært av våre feil. Denne gangen skal vi ikke stoppe i en kantine. Vi prøver å se etter lesesaler på den fraværende skiltingen. «Bibliotek? Der må det da være sitteplasser», tenker vi og tar heisen opp til tredje etasje. Vi oppdager snart at ordtak «alle veier leder til biblioteket» ikke kunne ha stemt bedre. Til vår store forargelse er det faktisk bare et bibliotek med et par sitteplasser til å studere. Vi bestemmer oss for ikke å bruke noe tid her og går over gangen til den andre siden av biblioteket – men til vår store overraskelse var det aldeles ikke et bibliotek. Her sitter studentene og prater med hverandre, noen sitter med øretelefoner som står på akkurat litt for høyt. Noen har litt for gamle PC-er som høres ut som flymotorer. Men plassene er mange, forholdene er lyse og fine – dog er kaffen litt langt unna.

Karakterkort

Antall plasser	C
Distraksjoner	D
Nærhet til kaffe	D
Fysiske forhold	C
Lett å finne frem til	C

Pensum: I tillegg til bøker kan P32 også friste med anatomi og innvoller.

Leseplasser på P48

Vi er her endelig. Eksamensperiodens Mekka! Ved Oslomets universitetsbibliotek er det faktisk bare å gå rett frem, så kommer man til den gylne døgnåpne lesesalen. Her er det godt med plass, mye ro og fred, og en og annen stresset student som proklamerer «JEG KOMMER TIL Å STRYKE!» gråtende på vei ut. Presset er til å ta og føle på, men allikevel hjelper dette med å skape en stemning som bare kaffeoverdoserte, søvnløse og stressa eksamensstudenter kan skape. Her skal det læres, og det skal læres hardt. Selv om skriblingen av halvfulle pinner går over ark med altfor mange notater, ødelegger det allikevel ikke mulighetene for å få studere i fred og ro. Hvis det om formodning ikke skulle være nok til å få deg i modus, kan du bare bevege deg opp en etasje til en av de 24 plassene på stille lesesal, så kan du jo bare bevege deg ned igjen når alle de andre har dratt hjem for natten. Det hjelper veldig at kaffen bare er rett utenfor.

Karakterkort

Antall plasser	A
Distraksjoner	B
Nærhet til kaffe	A
Fysiske forhold	B
Lett å finne frem til	A

Leseplasser på P52

Vi har kommet til siste stopp og det er ikke mye å skryte av. På P52 er det bare en enkel, stille lesesal med særdeles få plasser. Atmosfæren er laber og forholdene helt på det jevne. Det eneste positive med bygget er at de som ikke vil gå ned i kjelleren for å drikke bort sorgene sine på puben, finner studentpresten i samme etasje. Riktignok er det veldig stille her, og det er faktisk veldig lett å finne frem. Det er imidlertid ikke snakk om noen nærhet til kaffe.

Karakterkort

Antall plasser	E
Distraksjoner	A
Nærhet til kaffe	E
Fysiske forhold	C
Lett å finne frem til	B

Rektorer splittet i synet på akkreditering

Regjeringen har lenge snakket om å stille strengere krav til private høyskoler. Nå må skolene blant annet ha over 500 studenter.

Akkreditering

tekst August Tekrø og Vemund Garden
foto Henrik Follesø Egeland

I en pressemelding fra Kunnskapsdepartementet kommer det frem at regjeringen vil at private høyskoler skal ha institusjonsakkreditering for å få tilskudd. Blant skolene som nevnes i farensonen er osloskolene Norges dansehøyskole, Musikkteaterhøyskolen, Steinerhøyskolen, Høgskolen for ledelse og teologi og Barratt Due musikkinstitut.

Ikke overrasket

Klassekampen skrev forrige uke at Barratt Due kan slippe unna akkrediteringskravet fordi de er «gode» nok. Dette kan ifølge avisen gjelde flere av de andre skolene også, uten at man vet hvilke.

På Norges Dansehøyskole frykter de ikke de nye reglene. Der har de, som mange andre mindre høyskoler, allerede inngått en avtale med Høyskolen Kristiania. Rektor Ann Kristin Norum vet dermed at de ikke blir rammet av akkrediteringsreglene.

– Dette har vi visst om i lang tid. Man kan ikke drive en høyskole på høyt nivå når man er for små, sier hun.

Norum mener ikke lovendringen burde komme som et sjokk på skolene. Hun mener å ha hørt om institusjonsakkrediteringen allerede i 2015.

– De har ønsket større statlige universiteter, de ønsker at skoler slår seg sammen og de legger ned det som ikke går. Det har vel ligget i kortene at det også må komme til de private.

Rektoren mener at de mindre høyskolene bare har godt av å bli større ved sammenslåing. Men hun kan også se at ikke alle er i Norges Dansehøyskole sin posisjon.

– Vi er positive fordi vi er så heldige at vi er inne i prosessen med å bli del av Høyskolen Kristiania.

Ligget i kortene: Rektor ved Norges Dansehøyskole, Ann Kristin Norum, mener ikke lovendringen burde komme som et sjokk på høyskolene.

Reddes også av HK

Rektor ved Musikkteaterhøyskolen, Erik Schøyen, er derimot ikke like positiv til den nye akkrediteringen. Han frykter det vil stenge muligheten for nye private høyskoler til å etablere seg.

– Vi hadde aldri eksistert hvis denne reguleringen hadde vært der fra starten av. Man må være en større skole, og man må drive i sju-åtte år før man kan få støtte.

Siden de har vært klar over regelen en god stund, frykter ikke Schøyen nedleggelse. De har som Norges Dansehøyskole inngått en intensjonsavtale om sammenslåing med Høyskolen Kristiania. Men hadde det ikke vært for samarbeidet med den voksende kolossen av en privatskole, hadde ikke rektoren sett like lyst på fremtiden.

– Hvis ikke Høyskolen Kristiania hadde ønsket fusjon hadde innstramningen av regelverket rammet oss.

Med de nye reglene tror Schøyen man stenger for nyetableringer i nye fagområder som ikke er dekket fra før. Dette syns han det er rart at Venstre står i spissen for.

– Venstre skal være småbedrif-

«Man kan ikke drive en høyskole på høyt nivå når man er for små»

Ann Kristin Norum, rektor ved Norges Dansehøyskole

tenes parti. Men de mener størrelse er det samme som kvalitet. Så kan man være enig eller uenig i det.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AVIS

Dagsavisen
Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

abo@morgenbladet.no

www.morgenbladet.no
Tlf: 23 33 91 80

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

vårt land

Få 50 % studentrabatt på Vårt Land

Bestill på VL.NO/STUDENT

kundesenter@vl.no

www.vl.no
Tlf: 22 310 310

LEGE

20% Studentrabatt!

LEGEVAKT
Gynekolog
Psykolog/psykiater

allmenn@ckms.no
www.ckms.no
Tlf: 23196040
Sørkedalsveien 10c, 0360 Oslo

PIZZA

Studenttilbud: Stor pizza 159,- kr

Gjelder kun ved fremvisning av gyldig studentbevis.

www.pizzabakeren.no

MUSEUM

Opplev Popsenteret - et moderne og interaktivt opplevelsesmuseum for norsk populærmusikk.

Syng i studio !

Trondheimsvn.2 v/Schous plass
Tlf: 22 46 80 20

Se høstens aktiviteter her
www.popsenteret.no

kontakt@popsenteret.no

Norsk Teknisk Museum
Kjelsåsveien 143
0491 Oslo

Tlf: 22 79 60 00
www.tekniskmuseum.no

Studentbillett kr 100,-

Se høstens spennende utstillinger og aktiviteter!

Velkommen til oss!

TANNLEGE

Grünerløkka Tannhelsesenter
Thorvald Meyers gate 33
0555 Oslo

lisa.orting@grunermail.no
Tlf: 22 35 77 92
www.grunerlokka-tannhelsesenter.no

600 kr for første undersøkelse (inkl. røntgen og enkel rens).

Fast 20 % studentrabatt på all tannbehandling.

Sandaker Tannlegevakt
Sandakerveien 67A
0477 Oslo

Tlf: 22 15 20 00

www.sandakertannlegevakt.no

10% studentrabatt

Fokus på kvalitet og smertefri behandling til meget rimelig pris.

Garantert akutt time innen 2 timer

Her kommer flere gode tilbud

Mastergradstipend

20 000 kroner til gode masterprosjekt om EU og Norges forhold til EU.

Dag Seierstad-stipendet skal stimulere til kritisk kunnskapsutvikling om EU og Norges forhold til EU.

Alle studenter som skriver eller skal skrive masteroppgave kan søke.

Send søknad innen 28/11:
www.neitileu.no/stipend

SiO-direktøren har dob – og tjener mer enn all

Rundt årstusenskiftet ble Lisbeth Dyrberg SiO-direktør. Siden den gang har lønnen økt og økt, til over 1,8 millioner kroner i 2017.

Lønn

tekst Vemund Garden og Runa Fjellanger
foto Henrik Follesø Egeland og Odin Drønen

Lisbeth Dyrberg, administrerende direktør for Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO), kan le hele veien til banken. Hun tjener nesten 450.000 kroner mer enn neste studentsamskipnadsdirektør på lista, og i resten av landet lå gjennomsnittslønnen til direktørene på rundt én million kroner.

– Vi tenker at det er en uhen-siktsmessig og urettferdig fordeling av goder, sier Ezgi Kutal, leder i Venstrealliansen på Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo (UiO).

– Skal ikke tjene så mye

De har klare formeninger om hva pengene heller kunne gått til. Kutal forteller at Venstrealliansen gikk til valg på kutt i lederlønnen i SiO, et valg de vant med 24,2 prosent av stemmene.

– Mange studenter dropper tannlegen fordi det er så mye høyere egenandel enn resten av helsetilbudet. Noe som er svært bekymringsverdig.

Kutal forteller også at de prøvde å få igjennom at en leder i SiO ikke skal tjene mer enn tre ganger så mye som det gjennomsnittslønnen i SiO er. Men dette ble det ikke noe av.

– Vi mener at en leder for en studentdrevet organisasjon som er for studenter ikke skal tjene så mye, sier hun videre.

At lønnen til SiOs administrerende direktør er høy har Kutal forståelse for. Men hun tror ikke det vil skade å gå ned i lønn.

– Når statsministeren tjener halvannen million, vil jeg påstå at man ikke trenger over 1,8 millioner i lønn for å gjøre en god nok jobb.

– Stort ansvar

Styreleder i SiO, Vettle Bo Saga, mener derimot lønnen til Dyrberg er helt på sin plass.

– Den er der SiO-styret mener

Studentsamskipnadsdirektørenes lønnstopp

- Lisbeth Dyrberg, Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus: 1.833.000
- Ellinor Svela, Studentsamskipnaden i Stavanger: 1.354.961
- Audhild Kvam, Studentsamskipnaden i Trondheim: 1.247.309
- Per Kristian Knutsen, Studentsamskipnaden på Vestlandet avd Bergen: 1.197.447
- Hans Erik Stormoen, Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge: 1.171.096
- Rita Hirsum Lystad, Studentsamskipnaden i Østfold: 1.151.372
- Pål Harv, Studentskipnaden i Agder: 1.116.814
- Bente Sofie Larsen, Nord Studentskipnad: 1.085.230
- Hans Petter Kvaal, Norges arktiske studentsamskipnad: 1.068.089
- Einride Berg: Studentsamskipnaden i Ås: 956.842
- Jan Henning Egset, Studentsamskipnaden i Volda: 933.488
- Hans Ødegård, Studentsamskipnaden i Innlandet: 917.970
- Knut Asbjørn Silseth, Studentsamskipnaden i Molde: 687.639
- Klemet Erland Hætta, Studentsamskipnaden i Indre Finnmark: 529.245

den skal være. Vi skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende, sier han.

Saga presiserer også at ikke alt direktøren tjente i 2017 var fra SiO. Ifølge regnskapet til SiO tjente hun i overkant av 1,8 millioner fra dem i fjor, mens inntekten hennes ifølge Skattelistene var på 2,1 millioner kroner. At hun har inntekt ved siden av jobben i SiO mener ikke styrelederen er noe problem.

– Det går ikke utover jobben hun gjør for SiO.

I 2001 tjente Dyrberg 751.175 kroner (tilsvarende 1.040.195 kroner i dag). Siden den gang har lønnen skutt til himmels: Dyrberg har mer enn doblet lønnen sin, og har hatt en langt større lønnsvekst enn mannen i gata. Hadde hun holdt samme tempo som gjennomsnittsnormannen, hadde hun tjent 1.414.918 kroner i 2017 – nesten 420.000 kroner mindre enn hun gjør i dag. Saga mener lønnsøkningene har en god forklaring.

– Studentsamskipnaden i Oslo

Holdbart: Styreleder i SiO, Vettle Bo Saga, sier SiO-direktøren er verdt hver krone.

fusjonerte i 2011 med Oslo- og Akershushøgskolens Studentsamskipnad, og ble Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus. Det er et annet selskap i dag med flere ansatte og høyere omsetning.

Saga skriver i en e-post til Universitas at de hadde fortsatte lønnsøkningene fordi fusjonen var vellykket.

Saga mener Dyrberg er en dyktig administrerende direktør som også fortjener hver krone. Han påpeker at SiO er et av Norges 500 største selskaper, og at de omsetter for over én milliard kroner årlig. I tillegg påpeker styrelederen at SiO omsetter for omtrent det dobbelte av de nest største samskipnadene.

– Med størrelsen og kompleksiteten følger det et stort ansvar, sier han.

Universitas stilte flere spørsmål til Lisbeth Dyrberg, blant annet om hva annet enn SiO hun tjener penger på. Dyrbergs inntekt er ifølge Skattelistene på 2,1 millioner kroner, rundt 300.000 kroner mer enn hun tjener i SiO. Dette ønsket ikke

Dyrberg å svare på. Hun ville heller ikke kommentere om lønnsøkningene har vært etter ønske fra henne selv eller hovedstyret i SiO, men heviste til SiO-styreleder Vettle Bo Saga.

– Jeg kommenterer ikke styrets dialog med administrerende direktør, om hennes lønns og arbeidsforhold. Det jeg kan si, er at styret har fastsatt et lønnsnivå vi mener er riktig, sier Saga.

– Velferdstingets ansvar

Susann Andora Biseth-Michelsen, leder av studentparlamentet ved UiO, stiller seg kritisk til at lederlønnen skal være så høy. Hun er enig i at SiO behøver en god leder, men sliter med å se at Dyrberg trenger såpass mye i lønn.

– Vi ser at mange ledere i sektoren har lavere lønn selv med store ansvarsområder.

Hun er også kritisk til at studentene får for lite innsyn i hva SiO gjør og hva de jobber

med. Studentparlamentets leder mener de burde få mer innsyn i hva studentenes penger brukes på. I tillegg ønsker Biseth-Michelsen at Velferdstinget tar mer ansvar.

– Det burde være SiOs hovedstyre og velferdstinget som ser nærmere på denne lønningen og kritikken rundt den.

«Vi skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende»

Vettle Bo Saga, styreleder i SiO

Videre presiserer hun at Velferdstinget og Studentparlamentet har forskjellig ansvarsområde.

– Vi er kritiske, men det er Velferdstinget og Hovedstyret som skal ta ansvar. Vi er vaktbikkja til UiO, de er vaktbikkja til SiO.

Velferdstinget støtter SiO

Maya Sol Sørgård fra Velferdstinget ser ingen problemer med lønnen til Dyrberg.

– Skal man ha så bra ledere som mulig må man sørge for å ha konkurransedyktige lønninger, og vi syns denne lønningen er det.

Hun mener SiOs hovedstyre ikke gjør noe galt ved å gi Dyrberg over 800.000 mer enn gjennomsnittet for direktører i studentsamskipnader i Norge, og over 450.000 mer enn neste person på lista.

– Vi har tillit til at SiOs hovedstyre gjør gode beslutninger i sine budsjett og i sitt arbeid.

olet lønnen siden 2001

le i regjeringen

«Når statsministeren tjener halvannen million, vil jeg påstå at man ikke trenger over 1,8 millioner i lønn for å gjøre en god nok jobb»

Ezgi Kutal, leder i Venstrealliansen

Uenig: Ezgi Kutal, leder i Venstrealliansen ved UiO, synes ikke lønnen burde være høyere enn tre ganger gjennomsnittslønnen i SiO.

UTENRIKS: ROMANIA

utenriksredaktør: **Ingrid Ekeberg**
utenriks@universitas.no 922 11 303

En ekte «cam-girl»: – Det er en hard jobb. Folk tror det er lett, men det er ikke sant. Jeg er oppe klokka fem og hjemme rundt elleve på kvelden, sier «Eva» som balanserer jobben med studier i Romanias hovedstad.

DEN STORE FOLKEVANDRINGEN: 17 PROSENT AV
BEFOLKNINGEN HAR FORLATT ROMANIA SIDEN 2007

Sex, løgn og videochat

Titusener unge rumenere betaler husleie og studier gjennom å chatte, strippe og onanere på kamera for kunder verden over.
– Jeg skammer meg ikke, sier «Eva» (23).

UNIVERSITAS I BUCURESTI

tekst
Frida Fliflet

foto
Gina Grieg
Riisnæs

«Eva» (23) har store, brune øyne, platinablondt hår og et tjukt lag med sminke. De lange, røde neglene skrapes mot bordet når hun gestikulerer. På dagtid tar hun en master i sosial markedsføring på Universitetet i Bucuresti. Drømmen hennes er å kjøpe egen leilighet – enn så lenge bor hun hjemme, som de fleste andre rumenske studenter. Derfor bruker Eva kveldene sine på å være «cam-girl» i Romanias skjulte millioneksport: «videochat»-industrien. Den er antatt å omsette for mellom 100 og 300 millioner euro årlig. Dette er det bare kjæresten som vet, og derfor vil Eva være anonym.

– Når jeg får råd til å flytte ut, må jeg nok fortelle mamma og pappa hvor jeg har fått pengene fra. Men jeg skammer meg ikke. Å være cam-girl er den beste økonomiske muligheten rumenske jenter har.

Faste «kjærester»

Best studios ligger langs en av Bucurestis store boulevarder. Det er her vi møter Eva: I et tett møterom uten vinduer, med falske diamanter limt på den hvite tapeten. Langs veggene står svære gullsprayed pokaler: «Cam studio of the year». «Best live cam model 2017». Luften er tung av parfyme.

Studioenes nettsider har minutt- eller timepris, og ofte får modellene faste «kjærester»

som de chatter med daglig. Siden kundene befinner seg i alle klodens tidssoner, finnes det ingen faste jobbtider. Og lønnen? Rundt 2000 euro i måneden – det vil si det firedoble av landets gjennomsnittslønn. Erfarne cam-girls kan tjene mye mer.

Romania er Europas tungvekt i industrien, med andre østeuropeiske land som Russland og Ukraina i hælene. Det skal finnes om lag 3000 studier i landet, som huser rundt titusener modeller opplyser Best Studios om. Svært mange av modellene er studenter, da flere rumenske universiteter tar skolepenger, husleien er høy og en institusjon som Lånekassen ikke eksisterer. Nøyaktige tall er derimot vanskelig å finne, ettersom myndighetene ikke anerkjenner at sexcam-bransjen finnes. Suksessen koker ned til tre hovedingredienser, ifølge Maria Boroghina, sjef for Best studios:

– Romania har vakre og smarte jenter, og de snakker engelsk alle sammen. Dessuten har vi utrolig raskt internett.

En ekte kvinne

– Cam-studioene har lært meg hvordan jeg skal være en ekte kvinne, sier Eva. Hun forteller at hun har lært «å uttrykke seg selv», kle seg feminint, å være sofistikert.

– Som modell investerer man i seg selv, og det liker jeg. Vi får både diett og treningsplan. Jeg tilbringer fem timer på treningsstudioet hver dag.

Eva forklarer ivrig at hun var en «tomboy» tidligere. Nå ser hun ut som den strake motsetningen. Hun har operert leppene, nesen og puppene på den bittelille kroppen. Den gule

toppen er som sprayet på. Merker ikke familien og vennene noen forskjell?

– Jo, de sier jeg har forandret meg. Men jeg sier at det er plastikkirurgen som har gjort det, han jeg jobbet for tidligere. Da spør de ikke så mye.

Eva forteller at hun ofte diskuterer filosofi og litteratur både med kundene og de andre modellene. Hun slår ut og med armene og presiserer at de ikke er noen dumme jenter. Så retter hun kjapt på hårlokkene, som er slitte av all blekingen. Hun smiler:

– *You have to catch them with looks, and then they come back for the intellect.*

– Det er ikke prostitusjon

En viktig del av Evas jobb er å høre på mangt et hjertesukk fra ensomme menn. Menn som vil skilles, eller som har problemer på jobb. Alle

de som bare trenger noen å snakke med. Eva forteller at hun ofte føler seg som en psykolog. Mange av dem vi snakker med fremhever de samme. De føler at relasjonen de får til kundene handler om langt mer enn det seksuelle.

– Først følte jeg meg veldig skyldig, men nå er

jeg blitt vant til det, sier Eva. Uansett er det utelukket å gi seg nå.

– Jeg kommer nok til å fortsette så lenge kroppen min ser bra ut... til jeg er rundt førti.

Men det er ikke like lett å vedlike holde ekte relasjoner når de virtuelle tar så mye tid. Eva innrømmer at forholdet til kjæresten skranter, siden hun aldri har tid til å se ham lenger. Hun vrir seg i stolen, ser ned på de røde neglene. ►►

«Å være cam-girl er den beste økonomiske muligheten rumenske jenter har»

Eva, «cam-girl» og student

ROMANIA

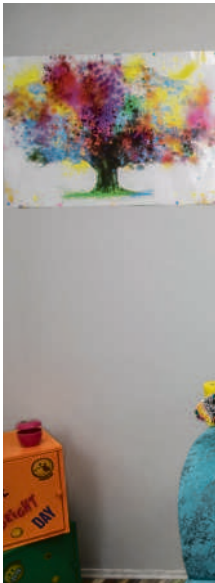

«Om du er jente, blir du kalt hore. Om du er gutt, blir du kalt homo. Men folk vet ikke hvor hardt vi egentlig jobber »

«Cam-boy» Rony, ansatt på et studio med bare gutter

En interiørarkitekts drøm: I de store byggene er det korridorer fulle av spesialdekorerte rom, utformet til å skape den riktige stemningen for enhver smak. Mange av jentene har egne rom, med alt de kunne trenge av klær, sminke og kroppsprodukter.

666-Romania: Ifølge studioene selv finnes det rundt tre tusen lovlige webcam-studioer – altså som betaler skatt – og et ukjent antall ulovlige. Myndighetene annerkjenner ikke eksistensen til noen av dem. Her fra omvisning på det lovlige ABS Aphrodite Studio. Ifølge Andrew, som står for omvisningen, er det «veldig mange kunder som liker barnerom».

«Romania har vakre og smarte jenter, og de snakker engelsk alle sammen. Dessuten har vi utrolig raskt internett»

Maria Boroghina, sjef for Best studios

ROMANIA

Tette bånd: Når jentene har pause, samles de i oppholdsrommet. De røyker, drikker Cola og skravler med hverandre og andre ansatte. – Kollegaene er gode venner. Det føles som å være i en ny familie, forteller Eva (2)

◀ Ting har forandret seg.

– Jeg er jo borte hele tiden... Vi har ikke snakket om det enda. Men vi må ta den samtalen snart.

Eva har også løyet til foreldrene sine, som tror hun fortsatt jobber som assistent hos en plastisk kirurg.

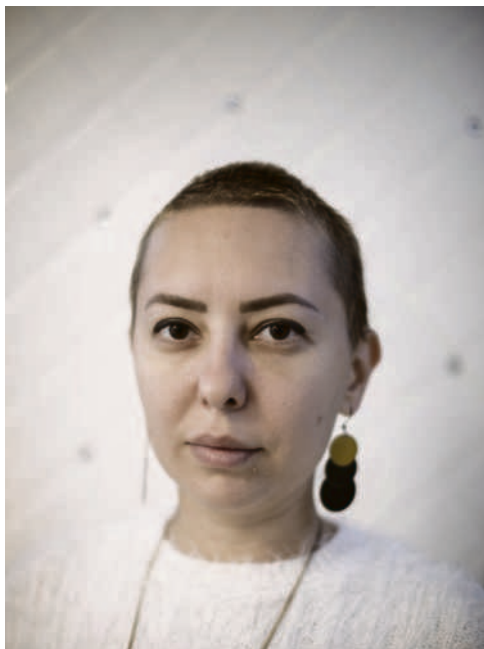
– Jeg kan aldri fortelle dem hva jeg gjør. De har store fordommer mot dette yrket, de tror det er prostitusjon, sier Eva. Hun gjør store øyne, de tunge vippene kræsjer nesten med øyenbrynene.

– Men du synes ikke det?

– Nei, jeg setter mine egne grenser, og det er ingen som rører meg fysisk. Da er det ikke prostitusjon.

Å selge en illusjon

I motsetning til Best studios ligger guttestudioet ABS Aphrodite boys godt gjemt i en bakgate. Bygningen er høy, men anonym, uten noen skilt eller navn. Noen unge menn står og røyker utenfor. De ser forundret på oss. På innsiden jobber det rundt tretti unge menn mellom 18 og 28 som camboys. Rundt 90 prosent av kundene er homofile menn, både inni og utenfor skapet, kan Andrew (23) som møter oss i resepsjonen fortelle.

Fremtidsretten: – Jeg vil ikke ha noen som ikke tenker på fremtiden sin, sier Maria Boroghina, sjef for Best Studios.

– Jobben er å selge en illusjon. Guttene må ofte oppføre seg mer «typisk homofilt» for å tilfredsstille kundenes ønsker, sier Andrew, som selv var modell før.

Han viser oss rundt i de hvite korridorene. Veggene er fylt av enorme, halvnakne portretter av glinsende menn. Bak hver dør er det et nytt rom tilpasset nye fetisjer: Grønt og grått militærrom. S&M-rom med mørk tapet og svarte roser. Plutselig står vi i et rom innredet som rommet til en liten gutt. Fargerike møbler og plysjputer med emoji-fjes i sengen. Bildeppe på gulvet.

Både journalist og fotograf blir ukomfortable.

– Er ikke dette ganske... ekkelt?

– Jo, egentlig, svarer Andrew, og smiler unnskylpende.

– Men det er kjempemange kunder som liker det. Everything that makes money... it's good.

– Vi blir dømt uansett

På kjøkkenet er det god kok. Gutta står og flekser, bokser hverandre i magen, steiker speilegg, brøler og løfter hverandre opp. Mantraet på veggen vokter over dem: *love what you do and stay humbl.* (sic)

Pengemaskin: Bogan Dumitrescu (38) har vært i «camming»-industrien siden oppstarten på starten av 2000-tallet. – Jeg er med på å normalisere denne industrien. Folk synes ikke dette er så ille lenger, sier han.

Grenseløst: Etterspørselen etter «cam-boys» er stor, forteller Andrew og viser frem rommet med «green screen». Her setter kun fantasien grenser.

– Etter to måneder her har jeg tjent like mye som på to år i en vanlig jobb, sier Alex (28) fornøyd. Han er studioets eldste, og ser for seg å være cam-boy i noen år til. I alle fall til han har nok penger til å kjøpe hus. Alex skiller seg ut fra de fleste andre modellene på én måte: foreldrene hans vet om cammingen.

– Jeg hjelper dem økonomisk, de vet om dette og støtter meg. Vi støtter hverandre, sier han alvorlig.

Alle guttene er enige om at Romanias lave lønninger er grunnen til at cam-industrien har skutt i været. En universitetsgrad gjør liten forskjell, mener Alex, og resten nikker.

– Å leie en leilighet i Bucuresti koster rundt 400 euro i måneden. Det er nesten en hel månedslønn i en vanlig jobb. Hvordan skal det gå opp?, spør Rony (20) oppgitt og vipper på stolen. Han har vært en Aphrodite-gutt i ett år, og trives.

– Vi er som brødre her. Så tjener vi godt, ler han, og resten bjeffer med. Men cam-modeller

blir dømt uansett, det bare uttrykkes litt forskjellig, mener Rony. Han utdyper:

– Om du er jente, blir du kalt hore. Om du er gutt, blir du kalt homo. Men folk vet ikke hvor hardt vi egentlig jobber.

Alle benekter høylytt at camming er en form for prostitusjon. Protestene kommer i munnen på hverandre på en blanding av engelsk og rumensk, gutta vrir seg på stolene.

– De prostituerte er jenter som selger sex på gaten, mener Rony og vipper enda lengre bakover.

– Kundene tar jo ikke på oss, roper Jake, og legger til:

– Jenter som danser i undertøy på TV, der har du prostitusjon. Ikke oss.

– Unge blir dummere og dummere

Lengre borte i gangen støter vi på en middelaldrrende mann med «handsfree» og oppkneppet

«Unge rumenere blir dummere og dummere»

Bogan Dumitrescu, veteran i den rumenske cammingbransjen

hvit treningsskjorte. Han presenterer seg som Bogan Dumitrescu, en ringrev i camming-industrien. Han er bare innom studioet på en sjekkerunde, men kan fortelle at han var med å starte det opp. Dette er bare ett av mange studioer han har vært involvert i, helt siden industriens spede begynnelse i 2001.

– Dette er i ferd med å normaliseres. Folk synes ikke det er så forkastelig lenger.

– *Hvorfor er camming så svært i Romania?*

– Fordi levekårene her er så dårlige. Enkelt og greit.

Bogan vet om mange modeller som har dropet ut av studiene for å bli cam-girls eller -boys på heltid. Likevel klager han over at unge rumenere blir «dummere og dummere», og at stadig flere velger vekk universitetet.

– *Ser du ironien i at du selv driver en industri som får folk til å droppe høyere utdanning?*

– Absolutt. Og jeg bryr meg ikke. Jeg tjener penger, de tjener penger. Det er det som betyr noe, sier Bogan og smiler.

kulturredaktør:
johannes.fjeld@universitas.noJohannes Fjeld
926 97 107

KULTUR

KULTURANBEFALING

Voight-Kampff-test for dummies: Drømmer androider om k

HVA:
Hvordan vet jeg at du er et menneske?
Toril Moi om Blade Runner**HVOR:**
Nasjonalbiblioteket.**NÅR:**
19:00–22:00,
12. desember**ARE WE HUMAN?:** Vi har alle vært der. Du er i ferd med å logge inn i din valgte sosiale medieplattform eller mikrobloggtjeneste, når den uten forvarsel ber deg bevise at du er et menneske, og ikke en robot. Og selv om du klarer å skrive inn bokstavene som stårmed utydelig skrift, eller trykke på alle bildene som inneholder et gateskilt, så slipper ikke spørsmålet taket. *Er jeg et menneske?* Og det er da det går opp for deg. Du er ikke sikker lenger.

Men 12. desember får du svar. Da inntar menneske og

litteraturprofessor Toril Moi Nasjonalbiblioteket, for å ta opp spørsmål som: «Hvordan vet jeg at du er et menneske? Hvordan kan jeg være sikker på at jeg selv ikke er en maskin? Og hva er egentlig et menneske?» Ikke vet jeg! Utgangspunktet er Ridley Scott-klassikeren «Bla-

Et rom for tanker

Sorggruppe

tekst Synne Hellevang
foto Gina Grieg Riisnæs

– Jeg mistet min bror og min mor i løpet av kort tid, og jeg trengte noen å prate med for å komme meg gjennom sorgen, forteller Helle Benedikte Granum-Aanestad til Universitas.

Hun går nå siste året på teologistudie ved MF – vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn og er en av studentene som benyttet seg av SiO Rådgivning sitt tilbud om sorggruppe før det ble lagt ned.

– Ikke religiøs

Fram til våren 2018 organisert Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) sorggrupper for studenter som har opplevd dødsfall i nære relasjoner. Kort tid etter at programmet ble lagt ned, avslørte Studentenes helse- og trivselsundersøkelse at så mye som en av tre studenter ofte eller svært ofte opplever ensomhet. Dermed ble et nytt initiativ til sorggrupper for studenter startet opp, denne gangen av studentprestene Camilla Oulie Eskildsen og Bjørn Eirik Bjerkreim-Berntzen.

– Gruppen er helt livssynsåpent, religion er ikke grunnlaget, men det er selvsagt et tema som er velkommen hvis noen av deltakerne ønsker å ta det opp, sier studentprest Camilla Oulie Eskildsen ved Universitetet i Oslo til Universitas.

I tiden fremover skal gruppen møtes annenhver uke, for å dele tanker og følelser rundt det å miste noen. Tilbudet er åpent for studenter og unge mennesker generelt.

– Vi bruker mye det samme opplegget som SiO gjorde, sammen med en del forskning gjort på sorggrupper. Det danner grunnlaget for måten vi driver gruppen vår på, sier Eskildsen.

Hun legger vekt på verdien av å ha en egen gruppe spesielt for unge voksne og studenter, at deltakerne er jevnaldrende og i samme livssituasjon. Videre forteller hun om likemannsperspektivet: «å være i samme båt».

– Det å kunne høre andre mennesker som har like opplevelser og fortelle om sin egen sorg, gir noe

annet enn hva en psykolog eller terapeuta kan gi, sier hun.

Videre forklarer Eskildsen at det å sørge etter å ha mistet noen er helt normalt, men å dele tanker i en gruppe kan hjelpe personer å takle hverdagen. Hun opplyser også om at det som blir sagt er taushetsbelagt.

– Helt avgjørende for meg

For Benedikte Granum-Aanestad har det å snakke med jevnaldrende om felles opplevelser vært til stor hjelp. Hun oppfordrer andre pårørende til å bruke slike tilbud.

– Det er mindre vanlig hos folk på min alder å ha opplevd det å miste noen som står en nær. Jeg følte meg ensom selv om vennene mine og kjæresten min var der for meg. Det å snakke med andre studenter og folk med kompetanse var helt avgjørende for meg, sier hun.

Gruppen Granum-Aanestad benyttet seg av besto av seks delta-

«Det å kunne høre andre mennesker som har like opplevelser, fortelle om sin egen sorg, gir noe annet enn hva en psykolog eller terapeuta kan gi»

Camilla Oulie Eskildsen, studentprest

kere som møttes i halvannen time annenhver uke. Møtet startet med å tenne lys for de døde, etterfulgt av en runde hvor de etterlatte kunne fortelle det de hadde på hjertet.

– Første møtet mitt gråt jeg gjennom hele timen, jeg klarte ikke prate. Da jeg hørte at en av de andre, som hadde vært med i gruppen over tid, kunne prate om sin sorg uten å bryte helt ned, spurte jeg meg selv «når kan jeg komme meg dit?»

Videre forteller hun at gruppen fungerte som et rom for å luften tanker på tvers av religion, og at det å ha et slikt tilbud er viktig for studenter.

– Det å komme i sorggruppen kunne være vanskelig. Som å bryte opp et sår som er på vei til å gro, men jeg har aldri dratt derfra med et tyngre sinn en da jeg kom.

– Få studenter

Direktør ved SiO Helse og Rådgivning Trond Morten Nejad-Trond-

sen sier til Universitas at de vil vurdere å starte opp egen gruppe igjen dersom etterspørselen tilsier at det er behov for det. Foreløpig vil individuelle henvendelser bli henvist til tilbudet som prestetjenesten har etablert.

– Siste gruppe vi kjørte var med få studenter og vi har valgt å møte behovet med individuelle tilbud istedenfor å holde dette i gruppe, sier Nejad-Trondsen.

universitas@universitas.no

Sorggrupper

- Gratis sorggrupper for studenter høsten 2018
- Det er plass til 3–7 studenter per gruppe
- Annenhver torsdag fra klokken 14: 15 – 15: 45

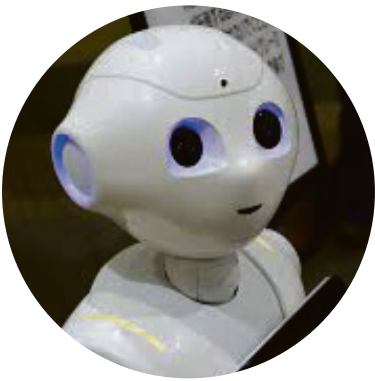
Tok saken i egne hender: Studentprest Camilla Oulie Eskildsen tok initiativ til å opprette sorggrupper for studenter etter at SiO la ned sitt tilbud.

Johannes Fjeld, kulturredaktør i Universitas

kulturarrangementer?

de Runner», som arrangementets Facebook-side omtaler som både en actionfilm og en «filosofisk klassiker» (de kommer til å klikke når de hører om *Matrix*). Moi vil også ta for seg sci-fi-eposet i kjønnsperspektiv, og stille spørsmål som «hvordan skal vi som kaller oss feminister, forholde oss til kunst og filosofi som både

er radikalt utfordrende og deprimerende sexistisk?» Arrangementet er en del av Nasjonalbibliotekets satsing «Fantastiske fremtider», som også inkluderer utstillingen «Science fiction – fra Gutenberg-galaksen til cyberspace». Domo arigato, Mr. Roboto! Snallast i fremtiden.

En teskje sukker og en..

OBS: Dårlege nyheter for bakere, dealere og folk som slanker seg: Fredag 16. november vedtok et fagutvalg i Versailles å endre definisjonene av alle grunnenehetene i det internasjonale målesystemet. Dette melder forskning.no.

Det er enhetene kilogram, ampere, kelvin, mol, sekund,

meter og candela det dreier seg om. Den internasjonale kilogramprototypen, som har stått i en safe i Sevres siden 1889, må vike for en numerisk verdi knyttet til Plancks konstant, kjent fra kvantemekanikken. De nye definisjonene trer i kraft 20. mai neste år.

MIN STUDIETID

tekst Knut Anders Finnset
foto Henrik Follesø Egeland

FULLFØRTE ALDRI VITNEMÅLET:

— Ka faen ska æ med det?

■ HVEM: Jørgen Nordeng aka «Joddski»

■ HVA: Mote

■ NÅR: 1996

■ HVOR: NKI

■ AKTUELL MED: «Superstars med Joddski og Don Martin» på P13, og singelen «Gutta Boys»

Den lengste studieperioden «Joddski» har hatt etter grunnskolen er et kurs han ble tvunget til å delta på av NAV. – Vi lærte vel noen greier, mimrer han.

Fashionista: Jørgen «Joddski» Nordeng ble inspirert av jobben i klesbutikken, og begynte på brevstudier i mote. Så sluttet han.

Jørgen Nordeng, en av grunnleggerne av den legendariske rapgruppa Tungtvann, var aldri noe skolelys. Han «hata gymnasen», og det gikk ikke lang tid før han ble kalt inn på teppet hos skoleinspektøren på Meløy vgs.

– Hun sa at hun aldri hadde hatt noen så forjævlige elever på skolen, og lurte på hva faen vi skulle gjøre med livene våre. Vi sa vi skulle flytte til Trondheim eller Oslo, og da sa hun at vi kom til å ende opp i rennesteinen. Så ta den!

Ville bli fashion-konge

Nordeng droppa ut av videregående etter kort tid, men ble tvunget tilbake på skolebenken av staten.

– Jeg ble sendt på noe som het salg og service i varehandel på Næringsakademiet i Bodø. Det var egentlig bare et kurs NAV krevde for at man skulle fortsette å få dagpenger. Vi lærte vel noe greier, mimrer han.

Etter kurset ble han utplassert på butikken «Streetwear» i Bodø.

– Jeg tok etterhvert over den butikken, og hadde store ambisjoner. Jeg begynte på brevstudier (det som nå er nettstudier, journ. anm.) i mote på NKI. Da fikk jeg en stor perm i posten, og svarte vel bare på den første innsendelsen, tror jeg. Jeg husker at det

handla om noe sånt som at kvinner enten har jordbær-, pære eller epleform, sier han oppgitt. Siden det har han aldri returnert til skolebenken.

Da «Streetwear» etter hvert gikk konkurs, ville Nordeng kjøpe butikken, men tapte i budrunden. Etter dette ga han opp motedømmen, og vendte nesen mot hovedstaden med bestekompsen fra hjemstedet Ørnes i Nordland for å satse på musikken.

– Hvordan var den første tida her nede?

– Det var sånn cirka som i Knut Hamsun, vi gikk og sulta rundt i Oslo by.

De to delte en interesse for hip-hop, og etterhvert fikk begge jobb på platesjappa Free Record Shop i Østbanehallen.

– Det var jo helt krise for en som var glad i musikk, for de hadde jo bare topp 20-musikk.

Etter å ha tenkt litt, innrømmer han at han ikke var så veldig flink i jobben.

– Det var ofte vi fikk bøter fordi vi var for sein med å åpne sjappa, også spilte jeg bare «Above The Law» og gangster-rap når vi egentlig skulle spille julemusikk. Hele butikken ble jo faktisk lagt ned når jeg tenker meg om. Det var ganske dårlig arbeidskultur der.

– Var det litt deres skyld eller?

– Ja, det var jo det, sier han og ler rått.

Skrev raptekster på trikken

Skoleinspektøren på Meløy skulle nesten få rett. Det var like før det ble rennesteinen på Nordeng. Så kom gjennombruddet med Tungtvann i 1998. Nordeng sier han ville havnet på gata om det ikke hadde vært for suksessen. Like før plata kom, hadde han fått sparken fra den siste i en lang rekke deltidsjobber.

«Jeg hadde de største buksene i hele Oslo, var fullest på alle konsertene, og var jævlig sånn «yo yo» overalt»

– Jeg sorterte bananer for Bama, så det var jo et høydepunkt. En annen jobb jeg hadde var å telle folk som kom av og på trikken, men jeg satt heller og skrev raptekster og kryssa vilkårlig av på skjemaet.

Til slutt fikk han jobb på Jernia, men følte seg totalt malplassert:

– Jeg kan ikke engang skru en skrue, og etter hvert bare ga jeg opp å gå på jobb, sier han, og tilføyer tørt:

– Så da mista jeg jo den jobben.

Gangsta-jypling fra Ørnes

Nordeng og Tungtvann-makkeren Lars «Poppa Lars» Sandness prøvde lenge å slå gjennom som rappere på engelsk. De hadde aldri trodd at rap på nordnorsk, som de senere ble pionerer for, var det som skulle slå an.

– Da vi begynte å gjøre det på dialekt, og ikke lata som vi var noe annet enn det vi var, så funka det jo. Vi tenkte at vi kom til å bli sett på som noen jævla bønder her nede, og det tenkte de nok også når jeg først flytta hit. Jeg hadde de største buksene i hele Oslo, var fullest på alle konsertene, og var jævlig sånn «yo yo» overalt.

Det siste året har Nordeng gitt ut boka *Full sirkel: raphistorier fra ghettoen til bygda – og tilbake* og startet musikkprogram på P13. I februar kommer plata «Glasshuset», hans første innspillinger i Bodø på 20 år. På spørsmål om i hvilken grad skole og studier har preget livet hans, svarer han kort:

– Den gjorde meg sikker på at det ikke var det jeg skulle drive med.

universitas@universitas.no

ere: Benedikte Granum-Aanestad har satt stor pris på å snakke med noen som forstår mer av hva hun går igjennom.

debattredaktør: **Selma Joner**
debatt@universitas.no 938 08 470
Frist: **søndag klokka 17**
Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

– Jeg blir ikke ødelagt av kritikk

– Jeg vil behandles som en hvilken som helst annen person, uansett om det innebærer hudfletting, skriking, smelling eller filleristing. Hvis dere tror noe annet er dere teite. Og hvis det siste var for krast, vennligst si det til meg. Gjerne litt strengt, oppfordrer rullestolbruker og journalist i Under Dusken, Øystein Soknes Christie. I en kom-

mentar i forrige ukes Under Dusken ønsker han en gang for alle å få sagt at han ikke blir ødelagt av kritikk, at han snarere setter pris på en god og kritisk tilbakemelding. – Hvis jeg sier noe du er grunnleggende uenig i, skrik ut og engasjer meg i debatt. Jeg tåler det, jeg lover, skriver han.

Kutter, men forventer mer

Lørdag i forrige uke møttes den bergenske ekvivalenten til Velferdstinget – Bergens Studentvelforening – for å fordele 5, 6 millioner kroner til forskjellige studentorganisasjoner. Bergen student-tv (BSTV) var en av organisasjonene som gikk fra møtet med senket hode, kan Studvest fortelle. BSTV søkte nemlig om 294.015 kroner, men ble tildelt 220.000 – altså ble de kuttet med 46.000 fra fjorårets budsjett. – Vi er utrolig skuffet. Det var rett og slett et slag i ballene. Det er

krisestemning i BSTV, sier ansvarlig redaktør i BSTV, Kaja Carlsen. Studentvelforeningen begrunnet kuttet med at de ønsker å se en «betydelig endring» i organisasjonen: – Det forventes fra neste år at BSTV synliggjør seg selv overfor studenter på alle Bergens utdanningsinstitusjoner og evner å nå ut til studenten, heter det i foreningens begrunnelse. Hvorvidt veien å gå for å få til dette er å kutte mediet med nesten 50.000 kroner, gjenstår å se.

Ukas sitat:

«I forhold til praten vår i går, hva tenker du? Hva mener du? Ønsker du å sammenligne meg med ‘praten vår’? Eller ‘praten vår’ med hva jeg tenker?»

Journalist **Tore Hauke Thiesen** tar bladet fra munnen i Studvest: I forhold til betyrsammenlignet med. Deal with it.

Ukas tweets:

Tweetpause fram til jul @IkkeYed
Må ta ny pause fra twitter nå for å fokusere på eksamen, er tilbake om litt over en måned. Jeg vet denne tida av året er vanskelig for mange, så min siste tweet på en stund blir en klem til dere alle!

Jeg kommer tilbake med bilder av katter!
SparklingSkeletonSpacePatrol @VonShitly
Artig at ved uklar tekst på en #FormellKlage på en #eksamen/#arbeidskrav, så velger #klagenemnda å anta hva som står (burde stått) fremfor å dobbeltsjekke fakta med studenten som leverte klagen. Er dette #VanligPrakis ? #HøyereUtdanning

Hvis den formelle klagen var like talentløst skrevet som denne tweeten, tror jeg rett og slett du må skyldte deg selv.
Emma @FiaFalafel
Jeg har eksamen om 9 minutter. Jeg hadde vært der nå hadde det ikke vært full buss.

Skuffelsene, nederlagene, ikke visste jeg at de var selve livet.

Debattregler i Universitas

- Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**
Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller
- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
 - Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
 - Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
 - Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Demokratiser SiO!

Studentskipnaden

Bjørn Winquist, medlem i Rødt Oslo Studentlag

I Universitas 14/11 ble det avslørt at SiO-toppene tar seg godt betalt med fete millionlønninger. SiO-direktør Lisbeth Dyrdal topper lista med 2,1 millioner kroner i året, tett fulgt av eiendomsdirektør Helge Christian Haugen med over 1,5 millioner kroner. Dette står i grell kontrast til havregrøtspisende studenter med 8000 i måneden. Med slike lukrative ordninger er det ett spørsmål som tvinger seg frem: hvem skal Studentskipnaden være til for? Skal SiO være en bedrift for topledere som ønsker å skaffe seg millionlønninger og gullkantet pensjon – eller en skipnad av studentene, for studentene?

«Skal SiO være en bedrift for toppledere som ønsker å skaffe seg millionlønninger og gullkantet pensjon?»

Nylig ble det offentliggjort at det kommersielle selskapet Toma skal ta ansvar for å drifte, forvalte og vedlikeholde eiendommene til SiO, gjennom et aksjeselskap eid av SiO og Toma, der sistnevnte eier 51% og har majoritetsandel. I Universitas 28/10 fortalte Robert Knapper, som har blitt overført til det nye eiendomsselskapet, at de ansatte har fått færre rettigheter, og mindre rom til å hjelpe studenter. Å tro at Toma ønsker å drifte studentenes eiendommer av veldedige hensyn fremfor profitthensyn er i beste fall naivt. Dermed havner våre semesteravgifter i lommene til kommersielle aktører, fremfor å komme studentene til gode. I en tid hvor flere og flere kommuner velger å ta tilbake tjenester, fordi de ser at penger flyttes

fra tjenestene til privat profitt, velger SiO å gå i motsatt retning og følge en foretaksmodell som er styrt etter markedsprinsipper. For å gjøre vondt verre kan ikke vi studenter se hva semesteravgiften går til, siden vi ikke har innsynsrett i SiOs budsjetter. Alle offentlige virksomheter er underlagt offentlighetsloven og skal gi innsyn i budsjettene sine, men siden SiO går under betegnelsen «studentskipnad», kan de sno seg rundt hele kravet. Dette til tross for at de er kraftig subsidiert av offentlige skattebetalere og får momsfristak på en rekke tjenester. Tidligere har Velferdstinget vedtatt at SiO skal underlegges offentlighetsloven, men blitt stemt ned av SiOs hovedstyre – til tross for at studentene har flertall i styret gjennom styreleders dobbeltstemme. Enkelt forklart har studentene i hovedstyret gått mot Velferdstingets vedtak og stemt for SiO-administrasjonens interesser, på bekostning av studentenes interesser.

Vi i Rødt Oslo Studentlag mener SiO må demokratiseres og organiseres slik det var tiltenkt å være – en skipnad av og for studentene. Dette innebærer å underlegge budsjettene innsynsrett, kutte lederlønningene og stanse utflaggingen av SiOs drift til kommersielle aktører, slik at SiO ikke blir en honningkrukke for pengekåte direktører og velferdsprofitører. Dette krever at SiO-styrets representanter følger vedtakene til studentenes demokratiske organer og representerer de de er valgt for å representere.

universitas@universitas.no

Vi må på banen!

Abort

Marte Seland, 1. nestleder av Høyres studenter

Debatten om abortloven er i full gang. Noen vil endre abortloven enten ved å utvide dagens lov eller innskrenke den, mens andre vil beholde den slik den er i dag. Jeg er glad for å være en del av et samfunn som tør å ta debattene uansett hvor ubehagelige det oppleves, og som gir rom for at vi kan være uenige.

Andelen som tar abort er høyest blant kvinner i alderen 25– 29 år. Det betyr at mange av dem er studenter. Derfor er det på tide at vi i Høyres studenter kommer på banen og løfter vårt standpunkt.

På landsmøtet i vår tok vi et standpunkt som sier klart og tydelig at vi vil beholde dagens abortlov. Det samme gjelder for Høyre. Problemet er at få fra Høyre tør å forsvare det standpunktet vi har vedtatt.

Det er en grunn til at vi stemte mot en endring i abortloven. For meg handler det om at vi ikke skal innskrenke kvinners rett til å bestemme over egen kropp. Valget om abort er vanskelig for alle, og vi skal ikke gjøre beslutningen vanskeligere.

At kvinner nå risikerer å stå skolerett foran en nemnd og forklare hvorfor vi ikke er i stand til å ta vare på et alvorlig sykt barn, blir helt feil. Alle kvinner og familier er unike, og alle har ulike for-

utsetninger for å ta vare på et alvorlig sykt barn. Uansett hvilket valg som fattes av den enkelte, er det en svært tung beslutning som må tas av den enkelte kvinne og familie.

Dagens abortlov er et viktig kompromiss mellom de som ønsker å liberalisere og de som vil stramme inn. Hvis en regjering med KrF strammer inn abortloven ved å fjerne § 2c, hva gjør vi om vi møter krav om å liberalisere loven igjen om et par års tid? Vi kan ikke ha en situasjon der kvinnens rettigheter til å bestemme over egen kropp og livssituasjon varierer fra år til år.

Og ja, det er faktisk sånn at man i et politisk samarbeid er nødt til å gi og ta, men å forhandle bort kvinners rett til å bestemme over egen kropp, kan vi ikke akseptere.

Det er også viktig at debatten ikke reduseres til å handle om et «sorteringssamfunn». «Sorteringssamfunnet» oppstår ikke når en kvinne tar valget som er best for henne og hennes livssituasjon. Det oppstår når samfunnet og hjelpeapparatet ikke hjelper til når valget er tatt, eller når kvinnen ikke får informasjon om mulighetene til å bære frem barnet og hvilke rettigheter hun vil ha hvis hun bærer det fram. Hvis man virkelig vil motvirke et sorteringssamfunn er det her kampen ligger.

Nå er det viktig at vi står sammen på tross av partitilhørighet. Vi er på banen, og vi jenter må tørre å si ifra. Det er tross alt våre rettigheter det gjelder.

Når ble utdanning forbeholdt eliten?

Honours

Ezgi Kutal, leder for Venstre-alliansen på UiO

I disse dager florerer nyhetene om at UiO skal etablere et såkalt honoursprogram, et tilbud for de mest talentfulle og motiverte studentene, med særlig vekt på akademisk utfordringer og forskerpraksis. Forslaget ble utformet på bakgrunn av Stortingsmelding 16: Kultur for kvalitet i høyere utdanning, og trekkes uproblematisk frem som enda en juvel i UiOs forsker-og utdanningskrone.

Er dette en seier for student-Norge og lik rett til utdanning, som vi ellers holder så kjært? Absolutt ikke. Programmene skal ifølge sakspapirene legge til rette for at de beste studentene får individuell oppføl-

ging av en mentor eller mentorgruppe, mulighet til å samles i små grupper og diskutere det tverrfaglige materialet de lærer. Emnene i programmet vil ha tilpassede undervisningsformer med stort innslag av prosjektarbeid og studentaktiv undervisning, og vil åpne for muligheter for relevante sommerjobber ved UiO eller samarbeidspartnere. Det skal være et tverrfaglig samarbeidsprosjekt mellom Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og Det humanistiske fakultet.

Dette kommer til å bli dyrt. UiO har per i år ikke fått godkjent søknaden om støtte fra statsbudsjettet, og heller valgt å finansiere fra egen lomme. Er det greit at

«UiO investerer i et belønningsprogram for de få, mens resten av studentmassen blir skjøvet ned i gjøрма»

penger som kunne ha gagnet en større studentmasse, heller går til å sikre en toppkvalitetsutdanning til de som er «flinke» nok til å komme inn? Opptakskravene skal basere seg på tidligere eksamensresultater fra ordinære studier, motivasjonsbrev og en veiledererklæring.

Når dette ikke er krav for resten av programmene, er det rart man plutselig velger å straffe de studentene som ikke har samme forutsetninger for å gjøre det godt på disse opptakskravene. Når vi også ser at karaktersystemet på universitetet er lite reliabelt og skiftende, at sensorer oppgir at de ikke har mulighet til å gi tilstrekkelig tilbakemelding på eksamener, at flere studenter opplever at den eksisterende oppfølgingen er

for dårlig, og at pengemangel er hovedargumentet for å legge ned programmer – da er det svært kritikkverdig at universitetet velger å investere i et belønningsprogram for de få, mens resten av studentmassen blir skjøvet lengre og lengre ned i gjøрма.

Honoursprogrammet er hentet fra lignende universiteter i Nederland, hvor prosjektet blir benyttet av 3 prosent av studentene. Forskningspraksis og tett oppfølging i en liten gruppe høres fantastisk ut. Men ikke hvis 97 prosent av studentene ikke får lov til å høste fruktene. Utdanning skal være for alle, og lik for alle. Hadde UiO vært like opptatt av å pimpe opp eksisterende studietilbud slik at de blir så gode som mulig, som å bli anerkjent som et internasjonalt toppuniversitet, hadde vi vært på god vei til et bedre akademisk for alle.

universitas@universitas.no

Vipps meg, Iselin

Stipendordning

Bjørn Harald Hegreberg Garborg, leder av studentparlamentet ved OsloMet – storbyuniversitetet

Regjeringen skal bruke 250 millioner kroner på kvalitet i høyere utdanning. Regjeringen skal også fortsette opptrappingen til 11 måneders studiestøtte. At det nå er påpekt at disse midlene skal komme fra studentene selv hindrer ikke regjeringen i å plante disse argumentene i ansiktet på eventuelle motstandere av den nye konverteringsordenen som er foreslått.

OECD- snitt meg her og OECD snitt meg der. Jeg har OECD-snittet opp til halsen. La oss for debattens skyld si at det kan være grunn

til bekymring at få fullfører gradene, men statsråden bør ikke være bekymret over studentene sin vilje til å gjennomføre. Hun bør være bekymret over at kvaliteten på utdanningene er så dårlig at mange drop- per ut. Hun bør være bekymret over at oppfølgingen av den enkelte student er så svak at mange som kunne ha klart å fullføre med litt hjelp nå dropper ut. Hun bør være bekymret for at mange studenter jobber på seg stress, angst og symptomer på alvorlige psykiske lidelser, og derfor ikke klarer å fullføre studiene.

Statsråden blander også sammen kompetanse og grad når hun sier at «det er viktig for den enkelte som skal forhandle lønn på bakgrunn av kompetansen.» Kompetanse er så mye mer enn en grad, og i mange fag, som for eksempel journalistikk, adminis-

trasjon og drama-utdanninger trenger du ikke nødvendigvis en grad for å ha samme kompetanse som en som har en fullført grad.

Kjære statsråd, jeg har forståelse for at denne saken ikke var et tema på det studentpolitiske toppmøtet, og jeg setter stor pris på at vi fikk komme med innspill til mobilitetsmeldingen og kvalitet i høyere utdanning. Det jeg derimot ikke har forståelse for er hvorfor du ikke innrømmer at studentene ikke har blitt involvert godt nok i utformingen av det nye konverteringsforslaget, når du sier at du fikk så mye ut av dette ene møtet. Hvorfor kan du ikke innrømme at det var en tabbe at vi ikke fikk komme med innspill til forslaget om konverteringsordenen?

Statsråden kommer også med et nytt og friskt argument fra stortingets talerstol, nemlig at hun ikke tror 17.000 kroner ekstra i lån per år vil være til hinder for at man skal skifte studie. Slike penger er jo bare lommerusk og småpenger, og vil knapt holde til en is på Aker

Brygge. Det er ingen tvil om at dette er prat som kommer fra en munn som mettes med kanapeer og champagne (alkoholfri såklart), og som ikke lenger husker da hun måtte ty til havregrøt og vann for å bli mett. Igjen viser statsråden at hun ikke tenker på dem som har litt ekstra utfordringer i hverdagen, selv etter at de kommer i full jobb. Så dersom statsråden mener 17.000 kroner er småtteri, så kan hun godt vippe meg på tlf. 95 44 77 41.

universitas@universitas.no

«Det er ingen tvil om at dette er prat som kommer fra en munn som mettes med kanapeer og champagne»

Taus på toppmøte: Statsråd for forskning- og høyere utdanning, Iselin Nybo, inviterte studentpolitikere til møte tirsdag 6. november, men ville ikke diskutere forslaget til ny stipendordning.

ARKIVFOTO: ODIN DRØNEN

anmelderredaktør: **Frida Fliflet**
anmeldelser@universitas.no 472 58 512

ANMELDELSER

Plate:

Du traff meg, Izabell

FOTO: SINI EKEDAL

Stavangerrapperens debutalbum er en treffsikker utgivelse, men er tidvis preget av en artist på let etter et uttrykk.

Skyt meg

Artist: **Izabell**Plateselskap: **STVG Kartell**

Stavanger har lenge vært hiphop-Norges østblokkland, men nå begynner det å skje ting i rappens Bratislava. Izabells debutalbum «Skyt meg» viser at scenen er i bevegelse vekk fra mørketiden da legendene BVG, Skurke Sprett og Bvis terroriserte trommehinnene til siddisene som befolker lykkelandet i vest.

Det er ikke til å komme vekk fra at «Skyt meg» er et album som tidvis er preget av en artist på jakt etter et eget uttrykk – forsåvidt på vegne av en hel musikkscene. En av årsakene til at det ikke lenger er mulig å unnsnippe bergensk på radio, er at hiphophodene i Norges egentlige hovedstad – spør en bergenser – klarte å gestalte det bergenske vesen, ånd og form via rappen. Det funket bedre enn å forsøke å kopiere «damer, penger og crack»-estetikken til amerikanske rappere.

Stavangerdialektå e ein skjeden og grimey dialekt. Det faller naturlig at dette må gjenspeiles i musikken, og her lykkes Izabell langt på vei. Det er nemlig et mørkt og tungt lydbilde vi blir presentert for. Denne skitne estetikken kulminerer i platas siste spor «Ka du vil». Her rapper også

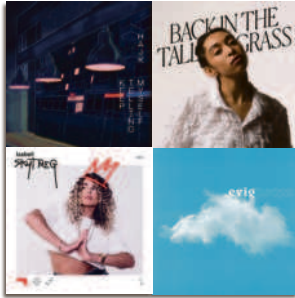
en rekke artister fra STVG kartell, blant annet Izabells «partner in crime», Tore Pang, som for en gangs skyld kan unnskylde for hans tendens til å rime på ting som «litt-shit-discohit». Dersom du ikke spontant utbryter «skrrt, skrrt» samtidig som du skyter i luften med høyrehånd, er du definisjonen av en sann «ånnas», som vi sier i Stavanger.

Albumet tar lytterne også et steg nærmere Izabells sårbarhet via skit-låten «Rollemodell». «Izabell, ingen rollemodell / Tequilafyllå en mandagskveld», rapper kvinnen som i en årrekke også har arrangert Norges største hiphop-festival Xplosif i Stavanger. Disse innblikkene er vellykkede grep som gir et empatisk innsyn i livet til en av Norges mest anerkjente kvinnelige rappere.

Dessverre preges albumet av en viss identitetsforstyrrelse, og fremstår rotete og noenlunde prematurt. Det er ikke like enkelt å skille mellom «Skyt meg» og en Izabell-spilleliste på Spotify. En litt klarere visjon om hva som faktisk skal fortelles og hvordan det burde bli fortalt, kunne hjulpet oljebyens rapdronning et stykke på vei. Det er derfor herlig formildende at lydbildet er ett steg nærmere målet om en grimey fremtid for stavangerske skarrerappere. Vi deler samme visjon, deg og meg, Izabell.

Mattis Oldeide Vaaland
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler (følg spillelista på spotify)

Keep telling myself – Hajk

Synth! Vokalharmonier! Snart andrealbum! Hurra!

Back in the tall grass – Shikoswe

når du er litt lei deg, men på en god måte

Ka du vil – Izabell, STVG kartell ++

nokke koker i oljebyen

Malstrøm – Evigheten

verdens beste elektrobarokkvisepopkvintett

Ny norsk musikk

Frida Fliflet, anmelderredaktør

Teater:

Kapitalistisk åttitallsfest

1980 – Aker brygge

Hvor: **Oslo nye teater/ Centralteatret**Av og med: **Statsteatret**

Centralteatret har sluppet løs jappetiden, og det er skamløst underholdende.

Cause the boy with the cold hard cash / is always Mister Right sang Madonna på «Material girl», og tok åttitallets kapitalismekos på kornet. Det gjør også det fem mann sterke Statsteatret, som har et ambisiøst prosjekt på gang: De vil skrive norgeshistorien fra en ny vinkel gjennom ti forestillinger – «for å finne ut hvorfor vi er blitt som vi er», som de sier selv. Nå er turen kommet til nummer åtte, og vi er i 1986. Slipp jappetiden løs.

Fra det øyeblikk man entrer salen er det ingen tvil om hvilket tiår vi befinner oss i. Åttitalssviskene ljomer ut av høyttalerne, og en mann med glinsende hockeysveis står langs en seterad (heldigvis viser han seg å være skuespiller). Scenografien er svært enkel, men funker glitrende. Sofaen, som er scenens eneste faste rekvisitt, blir blant annet kiste, hagebenk og klubbinteriør un-

derveis. En bakgrunnsskjerm forteller med grønn neonskrift hvor vi befinner oss (eller hvem sin begravelse vi er i). Overgangene er sømløse og effektive, bare det mest nødvendige er med. Mer trengs ikke.

Det er historien om familien Kielland som fortelles: mor Agnes og hennes tre voksne, vidt forskjellige sønner. Wilhelm jobber i Kreditkassen, Einar er psykisk utviklingshemmet og bor på institusjon, og yngstemann Aleksander er en dustefjert av en eiendomsmegler, med en blond hockeysveis som gjør vondt i sjelen. Når en fet arvesum plutselig detter ned i familiens fang, får Aleksander blod på tann. Alle skal bli rike. Nå!

Jappetidens grådige tankegods får altså kjørt seg. Profitthaget er ekstremt, og selv ikke en mor er uten markedsverdi. Når pengesekken først begynner å rulle, går det fort utor. Og

det er et underholdende syn: absurde scener og drastiske dødsfall øker i takt med familiens voksende pengebruk. Men rett før det hele tipper over, ros stykket i land på en overraskende poetisk måte, og det med en situasjon som i seg selv er alt annet enn poesi.

For et nittitallsbarn går så klart en del åttitallsreferanser over hodet – men etter latteren rundt å dømme, treffer de godt. De leveres med glans av de fire samme skuespillerne, som gestalter alle hovedroller og biroller – blant annet en grusom partysvenske og en disneyskurk av en advokat. Spesielt den kjærlige mammaen, som lager «feskegrateng» fra bunnen av hver søndag, spilles helt strålende av Per Kjerstad.

Man trenger altså ikke ha opplevd åttitallet på ekte for å kose seg på «1980». Alle «material girls 'n' boys» er velkomne.

Frida Fliflet
anmeldelser@universitas.no

FOTO: TOMAS KUTVIK

The final countdown: Når familien Kielland plutselig arver en svær pengesum midt i jappetidens investeringspsyke, går det fort utor.

Hva: **Sauna**
Hvor: **Sørenga/Bjørвика**
Hvorfor: **Fordi du fortjener det!**

Janni E. Hvidsten Evensen, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Hopp i havet!

Er du drittlei alle kidsa som tar opp plassen i bassenget på Domus Athletica, alle barneskrik og «MAMMA MAMMA, SE NÅ!»? Sauna, folkens. Et sted hvor folk skjønner at de skal holde kjæft. Ta frem bikinien eller badebuksa du har stua bort for vinteren, fyll opp kjølebagen med pils eller

julebrus og ta en velfortjent pause fra lesesalen. Begynn med å lade batteriene i 80 grader pluss, før du teller til tre og lar alle dine lemmer flyte fritt i Oslofjorden. Varmen vil piple utpå huden, kulda vil få kroppen til å gå i sjokktilstand, men det er verdt det. Be bold, be beautiful og hopp i havet!

Hva: **Konseptet «resirkulering»**
Hvem: **Du vet hvem du er**
Når: **Du kaster søppel**

Stine G. Bergo, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Vår tids grums

Denne går ut til deg som kasta papir i riktig container i bakgården, dog med en Kiwi-plastpose rundt. Til deg som kasta yoghurtbegeret i matavfallet på Sophus Bugge. Og spesielt til deg som kun har én søppelpose under vasken, som på pur, kynisk faen. Altså: Denne advarselen rettes til den gusjefarga, skummete overflaten som

bobler over likegyldighetens mørke. Til deg som falker opp systemet, som falker opp verden og falker med humøret og dagen min. Ikke kom med at «det har så sykt lite å si for klimaet uansett». Nei, dette handler om din latskap og ingenting annet. Bare gjør det. Bare kast avfallet ditt riktig sted. Hvis ikke: Ha en god reise til helvete.

Film:

Drømmen på Oslo S

Harajuku

Av: **Eirik Svensson**
Selskap: **Maipo Film**

FOTO: MAIPO FILM/SKJERMIDUUP

Tross «Harajuku» sine mektige følelser og alvorlige tematikk, dukker klumpen i halsen aldri opp.

Det er et velkjent fenomen at emo- og gothgjenger har en hang til by-, buss-, og togstasjoner, uansett hvilket land det er snakk om. Det er en slik gjeng vi kommer tettere innpå i «Harajuku», en film som handler om å reise mentalt, og å reise fysisk. Hele filmen utspiller seg i løpet av én dag – lille julaften – og holder seg stort sett kun på Oslo S. Tittelen viser til en bydel i Tokyo, kjent for sine kostymekledde, mangfoldige innbyggere.

Vi møter femten år gamle Vilde, som bor i Oslo sammen med moren sin. Hun har blått hår, diamanthalskjede under øyet, og drømmer seg vekk til Japan. Den lille, mangfoldige vennegjengen henger på Oslo S hver dag. Faren, derimot, har hun knapt møtt. Han lever med kone og deres to barn på den andre siden av byen. Når tragedien inntreffer lille julaften, tar

hun kontakt. «Hei Einar, barnevernet sa jeg måtte ringe deg», sier hun tørt, og det gjøres soleklart hvilket forhold de (ikke) har.

Spillefilmdebutant Ines Høysæter Asersson gjør en overbevisende figur som Vilde. Man får fort sympati med henne, og vil at det skal gå henne vel. Nicolai Cleve Broch er et litt underlig valg som den ukjente faren, men spiller som alltid godt. Ingrid Olava, som Einar irriterende kone, klarer å formidle undertonene som gjør hennes voldsomme reaksjoner mer forståelige – til tross for at hun går en på nervene.

Regissør Eirik Svensson har tidligere laget «Natt til 17.», i tillegg til episoder av «Heimebane» og «Unge lovende». I sin tredje spillefilm har han fått større friheter. Dette kommer blant annet frem ved at noen scener er svært

lange, som er både befriende og irriterende. Et mer spennende grep er når filmen plutselig går over til animasjon: Flere av scenarioene som utspiller seg i Vildes hode, er animerte i typisk japansk animestil. Det er et dristig visuelt valg, men funker så bra at det gjerne kunne fått større plass.

«Store følelser for meg er ikke noe negativt», har regissør Svensson sagt, og det merker man godt. Dette er evigaktuelle temaer, mektige følelser og tette relasjoner. Men den alvorlige tematikken til tross: klumpen i halsen kommer aldri. «Harajuku» når ingen toppen gjennom latter, og ingen bunner gjennom gråt. Dermed blir den fort stående igjen som nok en pen, melankolsk, helt ok spillefilm.

Frida Fliflet

anmeldelser@universitas.no

Bok:

Den alvorlige kjærligheten

Sårt, skremmende og nydelig om et morskap og en sykdom.

Lærighetens navn: *Barnet* er en skremmende bok. Det er en brutalt ærlig skildring av det å bære fram og å få barn, og den første tiden etterpå. Den fysiske smerten under fødselen, den psykiske – og kanskje også fysiske – smerten når barnet har det vondt. Slikt gjør en barnløs student litt svett i håndflatene. Heldigvis omfatter *Barnet* også veldig mye mer. Snart flettes en nydelig historie inn, om sykdom, kjærlighet og redsel. Om en svart ensomhet. Fortellerstemmen beskriver for sitt nyfødte barn hvordan – og hvorfor – ting ble som de ble.

Skomsvold er en underfundig skribent. Språket er lett og presist, og underlig nok danser det over sidene selv i beskrivelser av redsel og melankoli. Sårheten, så godt beskrevet i beskjedne og brutale vendinger, stikker dypt. Selv ikke i de lykkeligste scenene får man følelsen av at fortelleren noen gang blir skikkelig, skikkelig glad. «Kjærligheten er så alvorlig», står det.

«Barnet» er også en metafor for fortelleren selv, når hun var som sykest og ble like avhengig og hjelpeløs som et lite barn. Nå skal hun selv være den voksne.

Barnet er en kort roman – knappe 121 sider teller den totalt. Den er lettest, men krever sine tenkepauser. Noen observasjoner er så

Barnet

Forfatter: **Kjersti Annesdatter Skomsvold**

Forlag: **Forlaget Oktober**

gjenkjennelige at man må trekke pusten ekstra dypt. Ofte møter man sine egne tanker i speilet.

For dem som har barn er naturligvis dette en annerledes og enda sterkere leseopplevelse. Kanskje burde aller helst en mor anmeldt denne boken. Når det er sagt, er det desto bedre gjort av Skomsvold å vekke såpass sterke følelser i en som ser «barn, hus og bilfasen» kun som et liv fjernt der fremme. Det sier litt om hennes evner som forfatter.

Frida Fliflet

anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender

22-24 nov

OsloMet-revyen: I ukjent farvann

«Vi vil gi deg den beste revyopplevelsen du har hatt på OsloMet [sic] NOEN SINNE! [sic]!» skriver oslometianerne ydmykt på facearrangementet. Det burde ikke være så vanskelig, ettersom dette er den første revyen OsloMet har produsert NOEN-SINNE, men den kan jo være en höjdare likevel. Kast deg ut på ukjent farvann og gi den en sjanse. Om den viser seg å være helt krise, har de i alle fall fått billettinntekter til å gjøre neste års revy bedre:») **OsloMet, kl 19, kr 150,-**

22 nov

Full effekt: Kjært barn & Sofie Hamre

Dattera til Hagen er intet dumt sted å tilbringe en torsdagskveld, i alle fall ikke når det en gang i blant kommer fett musikkbesøk. Petter Beyer, A-lagetveteran, er mannen bak Kjært barn, som nå har gått fra soloprojekt til å bli firemannsband. Sofie Hamre er Bergens r&b-prinsesse, under vingene til Store P, men fortsatt sin egen dame. Grip sjansen før de vokser seg forbi klubbscenen. **Dattera til Hagen, kl 21, kr 150,-**

24 nov

Fascistisk propaganda og offentligheten

Hva skiller fascismen fra andre, lignende ideologier? Hvorfor har den fått et oppsving igjen i vår tid, og hva kan egentlig gjøres for å bekjempe den? Disse store spørsmålene kommer man kanskje nærmere et svar på i Cafeteatret førstkommande lørdag, i en konferanse arrangert av Radikal portal. Etterpå kan du gå videre til Mathallen og spise gratis churros (!) mens du tenker på Franco. **Cafeteatret, kl 9, gratis (krever forhåndspåmelding)**

24 nov

Julemarked i Botanisk hage

Desember kommer fortere enn svint, og det gode gamle julegavestresset hører med. Hvis du ikke skal bure deg inne på lesesalen, kan du ta en tur på årets første julemarked i Botanisk hage og komme ditt eget stress i forkjøpet. Eventuelt bare drikke kakao og kjenne på stemningen. «Mye kan spises eller drikkes», som de selv sier i arrangementsbeskrivelsen. Spennende! **Botanisk hage/Naturhistorisk museum, kl 11, gratis**

25 nov

Julemarked på Blå

Ref. forrige, bare litt kulere. **Blå, kl 12, gratis**

27 nov

Ultranaive av Jara Marken

Galleri Neuf holder koken, og åpner ny utstilling på tirsdag. Denne gangen er det billedkunstner, installatør og skulptør Jara Marken som stiller ut, og det loves visuell poesi gjennom klare farger, rytme og repetisjon. Utstillingen står ut uken til og med 2. desember, men åpningen er alltid gøyest! **Chateau Neuf, kl 18, gratis**

Gi oss beskjed om arrangementer på epost: **universitas@universitas.no**

Ad notam

Universitas oppsummerer uka

Abandon hope all SiO enter here

I ukas Universitas kan du lese at administrerende SiO-direktør Lisbeth Dyrberg, som årlig hever over 1,8 millioner kroner i lønn fra Studentsamskipnaden. Det er en lønnsøkning på mer enn det dobbelt siden 2001. Nå kan Ad notam-redaksjonen avsløre bakgrunnen for den dramatiske økningen.

– I september leste jeg en sak i Universitas om pengetelefonen til Inge Jan Henjesand. Senere leste jeg om pengetronen til Hilde Olsen Haugan ved Bårdar. Jeg ble rasende. I SiO har vi bare vanlige telefoner av plast og metall, og troen min er laget av rustfritt stål og kobber – altså IKKE av penger. Da jeg hørte at Arne Krumsvik ved Høyskolen Kristiania har fått spesialdesignet et Cessna 172-fly utelukkende bygget av kontanter, var det

spikeren i kista. Krumsvik måtte riktignok bruke flypengene til å betale Kunnskapsdepartementet, men jeg hadde allerede bestemt meg for å bygge et hus laget av penger, sier hun i en kommentar til Ad notam.

Dyrberg slo i bordet med pengehuskravet under SiOs årlige lønnsforhandlinger i Bohemian Grove i Monte Rio, California, hvor hun fikk støtte fra kollegaene Lex Luthor, VolDEMort, Sauron, Bowser, Baphomet, Cthulhu og Mojo Jojo. Huset er innredet i smakfull art deco-stil, med fasjonable doriske søyler laget av de nye 200-lappene. Inngangen prydes av et stilfullt skilt med ordene «VELKOMMEN TIL Penger», og stuen finner vi chic veggdekor med ordene «LIVE. LAUGH. Penger».

Ukas studentvin

FEMME FATALE

«Det er ikke alltid helt lett å finne en god hvitvin,» sukket min venninne A, oppgitt. «Enten er vinen for søt, eller så er den tørr, men så fruktig at den er søt likevel». En slags hestesko-teori i vinenes verden?

Mon det. Denne vinen går dog ikke i fruktighetsfella, hvilket nok kan skyldes den høye alkoholprosenten – det er rett og slett ikke så mye restsukker igjen. En tørr, fransk kavalier, altså, langt fra kvalmende, men lettdrikkelig og elegant. De to momentene holdt opp mot hverandre, lettdrikkelighet og alkoholinnhold (for ikke å glemme prisen), baner vei for en real smell! attention!

Mathias Gravdehaug, vinanmelder i Universitas

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

J. Moreau & Fils Chardonnay

Pris: 119,90 kroner

Land: Frankrike

Alkohol: 12,5 prosent

QUIZJYPLINGENE

1. I hvilket tiår ble den siste lobotomio- perasjonen i Norge utført?

2. Hvilken kjent komedie var den første forestillingen som ble satt opp på Det Norske Teatret, 6. oktober 1913?

3. Kun ett sørøstasiatisk land har unn- gått europeisk kolonivelde. Hvilket?

4. Hvem blir Kirkens Nødhjelps nye ge- neralsekretær?

5. I hvilket land oppsto pardansen polka?

6. Hva heter baren som holder til i samme bygning som Dramatikkens Hus?

7. Hvilket fylke er det eneste i Norge som verken grenser til hav eller et annet land?

8. Hva hendte i landsbyen Jonestown i
- Guyana for 40 år siden?

9. HBO-serien «My brilliant friend» («Mi brillante venninne »), basert på første bok i Napoli-kvartetten, har premiere denne måneden. Hva kaller den mystiske forfatteren av kvartetten seg?

10. Hva er kallenavnet til MMA-utøver Håkon Foss?

11. I hvilken by, og av hva, døde prin- sesse Diana i 1997?

12. 11. november samlet flere av ver- dens statsledere seg under Triumf- buen i Paris for å markere at det er 100 år siden slutten på første ver- denskrig. Under Triumfbuen finner du også en grav. Hva blir den kalt?

13. Hvem ligger begravd under «Den evige flammen», på engelsk kjent som «The Eternal Flame»?

14. Hvilket land har størst CO2-utslipp per innbygger, ifølge FN?

15. Hvilket vestafrikansk land har en hovedstad som er oppkalt etter en amerikansk president?

16. Hva heter søstrene til Kong Harald?

17. Hva har gruppene Bee Gees, Beach Boys, Oasis, Kings of Leon og Radiohead til felles?

18. I hvilket år ble Knut Arild Hareide leder av Kristelig Folkeparti?

19. I hvilket land må om lag 4 000 personer flykte etter at vulkanen Fuego nylig begynte å spy ut aske og lava?

20. Dronning Elizabeth II har mott samtlige amerikanske presidenter siden Harry S. Truman sin periode, bortsett fra én. Hvem er det?

Vi spør

av Skrothildegund Franzimor

Inkasso på Nakken

I ukas Universitas kan du lese om Høyskolen Kristiania (HK), som må betale 3,4 millioner kroner til Kunnskapsdepartementet fordi Westerdals Oslo ACT, nå en del av HK, overpri- set husleien på skolebygget på Vulkan. Hugo Wildorff, som jobber i inkassobyrået Lindorff, ringte HK for å høre om de ikke kunne ta regninga for et par andre skoler også.

– Hei, snakker jeg med Pål Nakken, finans-og økonomidirektør ved Høy- skolen Kristiania?

– Ja.

– Hei. Dette er Hugo Wildorff som rin- ger fra Lindorff. Jeg ser at SBIO ved BI har fakturert studentene sine for en valgfri avgift i semesteravgiften uten å oppgi at det er valgfritt. Jeg lur er egentlig bare på hvordan vi skal gjøre det med betaling?

– Var det BI du sa?

– Ja, det var det jeg sa. Ja... men hva tenkte du på?

– Nei, fordi jeg har skjont det sånn at dere tar regninga for overpriset husleie på Westerdals? Stemmer det?

– Ringer du fra Lindorff, sa du?

– Ja, dette er Hugo Wildorff, som rin- ger fra Lindorff.

– Eeeeh, ja men.... Øøh er du student her, eller...? Hvordan er det?

– Nei, nei. Jeg trodde det var sånn at det er dere som tar regninga når andre privatskoler driter seg ut? Eller?

– Men... eeeh hvem represente- rer du? Jeg skjønner ikke sammen- hengen nå når du ringer.

– Dette er som sagt Hugo Wildorff, og jeg ringer fra Lindorff.

– Fra Lindorff?

– Fra Lindorff. – Inkassobyrået Lindorff?

– Inkassobyrået Lindorff. Dere er jo åpenbart høyskolenes Chandler. – Øøøøøøh....

– La meg forklare. Hvis HK og de andre høyskolene i Oslo drar på Peppes, så er det HK som tar regninga, og BI sier de skal vippse. Men BI vippser aldri, gjør de vel?

– Eeeh... nei?

– Nei. – Jeg lur er på om vi er nødt til å

avholde et møte, for jeg skjønner ikke helt hvor du vil.

– Kan dere ikke bare ta denne regnin- ga? Vær litt gem, 'a.

– Du, øøøh.... er dette «TV 2 hjel- per deg» eller er det skjult kamera?

– Dette er Hugo Wildorff som ringer fra Lindorff. Kan dere ikke bare ta den? BI har lovet å vippse denne gangen.

– Høhø... hehe. Jeg kan.... Eeh jeg tror vi må avholde et møte og så må du sende meg noe forhåndsmate- riale.

– Skal ikke dere kjøpe BI snart uansett? Arne Krumsvik sa i et intervju med Universitas for noen uker siden at han hadde planer om å ta over hele Oslo.

– Høhøh, ja den har jeg sett.

– Vil dere vurdere deres stilling som han som alltid må ta regninga etter at gutta har vært rowdy på Heidi's?

– Det kommer helt an på.

SVAR/DOM

- 0-4. **Trump:** Ikke akkurat et shining moment, dette her. Jaja, herfra kan det bare gå oppover, si.

5-9. **Student:** Verre ting har skjedd, men en god del bedre ting også.

10-14. **Førsteamanuensis:** Se der ja! Ikkje duuuumt.

15-20. **Professor :-)** *stolt men ydmyk*

av Pernille Solheim og Hans Magnus Meland, journalister i Universitas

Rebus

av snillveig

HINT: Trenger du spennende praksisplass? Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Iselin NeiBo» Det klarte Tomás, BAB, Dan Børge brekker seg, Biebertmurerlosjen, RawaSpare, NJ, lilleLaisen, J-block, den undersubsidierte evighetsstudenten og Innskyld Paapa ;)